

KÖZHÍRRÉ TÉTETIK!

XI. évfolyam 1. szám, 2023. március

Az újság fejlapot Fodor Eszter tervezte.

Tisztelt szalkszentmártoni lakosok!

Meghívó

1848/49

Tisztelettel meghívjuk Önt és
kedves családját a

2023. március 15-én 15 órakor kezdődő
ünnepi megemlékezésre, melyet az

**1848/49-es FORRADALOM
ÉS SZABADSÁGHARC**

175. évfordulója alkalmából
a MŰVELŐDÉSI HÁZBAN és
a Petőfi-szobornál tartunk.

Ünnepi program

Gulyásné Horváth Tünde polgármester ünnepi beszéde

Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Általános Iskola
6. osztályos tanulóinak műsora
felkészítő tanár: Varga Zsófia

„Szabadságharc” című színpadi játék
szereplők: Tóth Péter Lóránt és Kálló Béla

Szalkszentmártoni Szederinda Néptánc Egyesület
verbunkosa után koszorúzás a Petőfi szobornál

A koszorúzást követően mindenkit sok szeretettel várunk
egy szerény vendégségre és
barátságos beszélgetésre az Emlékkiállítás Ivójában.

Szalkszentmárton Község Önkormányzata

Polgármester – Programajánló

Az első köszöntőm óta eltelt egy év, nagyon gyorsan elmúlt és rengeteg minden történt azóta. A legfontosabb következtetésem, amit tapasztaltam, hogy a sok nehézség mellett a legnagyobb dolog és erény a mi kis falunkban az összefogás. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a karácsonyi jótékonysági koncert Mátéért, amely sikeresen zárult. Mielőbbi gyógyulást kívánok a kicsi Máténak.

Hiszen a szeretet ajtót nyit ott is, ahol addig ajtó sem volt. Az embereket érő sorscsapások okozzák a legnagyobb fájdalmat, kilátástalanságot, mint ahogy az elmúlt napokban a falunk aprajánagyját megrázta a Sümegi Gyuláné Terikét és fiát ért vesztés. De itt is reménykedhetünk a jószívű adakozókban. Én úgy látom, most már van reményünk arra, hogy amit elvesztettek – az életük munkáját jelképező házukat, emlékeiket –, Önöknek köszönhetően és az ország több mint 500 lakosának, a nyár folyamán megoldódni látszik. Mi igyekszünk minden tőlünk telhetőt megtenni.

Az önkormányzatnak is nehezen indult az év eleje. Januárban családi okok miatt a gyermekorvosi asszisztens elment tőlünk. Szerencsére már megoldódott ez a probléma és Demjén Viktória személyében új segítőtje van a doktornőnek. A tavalyi évben elkezdődő csapadékvíz-elvezető projektünk is kezd a végéhez érni. Itt ragadnám meg az alkalmat, hogy minden érintettnek megköszönjem a türelmét. Mert azért lássuk be, bármely építkezés rombolással is jár és kellemetlenségekkel. Ha időközben a kivitelezőhöz fordultak, vagy hozzánk, igyekeztünk megoldást találni a problémára. Remélem, végül mindenki meglegedésére fog szolgálni. Számomra ez a projekt akkor fog véget érni, ha végre sikerül nyernünk a Zrínyi utca javítására pályázatot, mert az olyan nagy összeg, hogy a mi lehetőségeinket jócskán meghaladja, és anélkül nem fog menni.

Az idei évet az országyűlés Petőfi-évként szavazta meg, a költő születésének 200. évfordulójára emlékezve. Ez természetesen Szalkszentmártont is nagyon érinti, hisz nálunk van a vidéki Petőfi múzeu-

mok között a legnagyobb és legszebb emlékkiállítás, amiben több egyedi épületrész, relikvia található (pl. 10 lábón álló kocsiszín, nyitott kérményes konyha stb.). Büszkén mondhatjuk el, hogy a legtöbb versét is itt írta. Ennek köszönhető, hogy erre az évre már most több bejelentkezett csoport van, mint bármikor. A nyár közepe környékén egy elnyert pályázatból elkezdjük felújítani az épületet, mert csak így tudjuk méltóképpen az utókorak is megőrizni. Több rendezvényünk is lesz, melyekről igyekszünk időben tájékoztatni a Tisztelt Lakosságot!

További kettő megnyert pályázatról is beszámolhatok, hiszen csak azokból tudunk ebben a gazdasági helyzetben fejlődni. Az egyik egy köztéri mosdó, a másik a faluközpontot elkerülő út, amelyet ebből az elnyert összegből sajnos biztosan nem tudunk teljes hosszában megépíteni, de reméljük, belátható időn belül lesz rá lehetőség. Folyamatosan figyeljük a pályázatokat és próbálkozunk. Az egyik legégetőbb problémánk az utak állapotának javítása és a bölcsőde bővítése. Bízunk benne, hogy ezekre is találunk pályázatot és sikeresen meg tudjuk oldani. Február végéig a költségvetést is megtárgyalta a Képviselő-testület. Önkormányzati szinten is a rezsicsökkentéssel kell a legjobban megbirkóznunk. Ezért olyan döntés született, hogy az idei évben legnagyobb beruházásként a közvilágítást korszerűsítjük, mert így éves szinten várhatóan kb. 9 millió forintot tudunk megtakarítani. Ezen felül javításokat tudunk végezni és természetesen a kötelező feladatokat, ami nagyon sokrétű. Én azért bizakodó vagyok! Sok feladat van, de azok azért vannak, hogy megoldjuk, és bízom a munkatársaimban annyira, hogy sikerülni is fog. Március 29-én minden lakost szeretettel várunk egy kis együtt gondolkodásra a közmeghallgatáson, amelyen segíteni tudják Önök is a mi munkánkat.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok mindenkinek kitartást és jó egészséget!

Gulyásné Horváth Tünde
polgármester

BRETYÁNSZKI B.R.

SZABADSÁGHARC

ARANY ÉS PETŐFI BARÁTSÁGÁNAK KÉT ÉVE

– SZÍNPADI JÁTÉK –

Szereplők:
Petőfi Sándor
Tóth Péter Lóránt
Pro Cultura Hungarica-díjas
verszándor
Arany János és
mindenki más
Kálló Béla
Jászai Mari-díjas
színművész

A színpadi játék főszereplői Arany és Petőfi, akik a szabadságharc két évében melyítették el barátságukat. Az előadás a szabadságharc eseményeit, történelmi hőseit, a helyszíneket – Arany és Petőfi kapcsolatán keresztül, az ő szemüklével figyelve, a kor szellemiségét megidézve, életükön átszűrve követi és jeleníti meg.

Helyszín: Szalkszentmártoni Művelődési Ház
6086 Szalkszentmárton, Petőfi tér 15.
Időpont: 2023. március 15. szerda 15:00

14 Az előadás 14 éven aluliak számára nem ajánlott.

Szalkszentmártoni programajánló

2023. március

Március 14. kedd 18:45

Fáklyás felvonulás a Szent Márton szobortól
Szervező: 3143. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat

Március 15. szerda 15:00

Ünnepi megemlékezés és koszorúzás a Művelődési Házban

Március 18. szombat 10:00

Emlékképek című könyv bemutatója a Petőfi Múzeumban
Szervező: 3143. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat

Március 18. szombat 14:00

3143. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat csapattörténeti kiállítása a Művelődési Házban

Március 25. szombat 6:00

X. Strázsa Petőfi Emlék Teljesítménytúra:
Szabadszállás – Szalkszentmárton – Dunavecse – Szabadszállás
Szabadszállási Honvéd Nyugdíjas Klub

Március 29. szerda 18:00

Közmeghallgatás a Művelődési Házban

Március 31. péntek 17:00

Író-olvasó találkozó a könyvtárban. Meghívott vendég: Fábíán Janka

Szeretettel várjuk programjainkra, melyekről bővebb információ a www.szalkszentmarton.hu/programok-2023 oldalon találnak!

Szalkszentmárton Község Önkormányzatának szórólapja.
A programváltozás jogát fenntartjuk.

A lázcsillapítás

A láz az egyik leggyakoribb betegségi tünet, nincs olyan szülő, aki ne találkozna vele és ne ijedne meg tőle, ha gyermeke testhőmérséklete emelkedik.

A 38 °C feletti hőmérsékletet nevezzük láznak, ez alatt hőemelkedésről beszélünk. Csecsemőkorban nem könnyű megbízhatóan hónaljban hőt mérni, kényelmesebb, megbízhatóbb és gyorsabb is végbélben mérni. Az így mért hőmérsékletet maghőmérsékletnek nevezzük, melynek értéke 0.5 °C-kal a hónaljban mért úgynevezett köpenyhőmérséklet fölött van. Tehát ha végbélben mérünk hőt, 38,5 °C felett beszélünk lázról.

Fontos, hogy a láz mindig tünet, nem pedig betegség. Jelez, megmutat valamit, rávilágít arra, hogy nincs minden rendben a szervezetben, valamint egy védekező reakció, hiszen a magasabb testhőmérsékleten a vírusok nehezebben szaporodnak. Ezzel magyarázható az, hogy a hőemelkedést még nem kell csillapítanunk (kivéve ha a gyermek lázgörcsre hajlamos).

A lázat viszont csillapítanunk kell, mindig kezdjük el a lázcsillapítást gyermekünknel, és utána induljunk a gyermekorvoshoz. Lázcsillapításra használhatunk kúpot, szirupot vagy tablettát, a gyermek életkorától függően, illetve úgynevezett fizikális hűtést. Ilyen a hűtőborogatás vagy a hűtőfürdő. A homlokra, csuklóra tett nedves zsebkendő nem alkalmas lázcsillapításra. A langyos vizes hűtőborogatással az egész törzset fedjük be, és hagyjuk rajta kb. 10 percig. Ha a borogatás átmelegedett, cseréljük le frissre, a gyermek karjait mindig hagyjuk szabadon. A hűtőfürdőhöz tegyük gyermekünket testhőmérsékletű vízbe, majd szépen lassan engedjük hűvösebb vizet a kádba (ne a gyermekre!), de nem kell, hogy egészen kihűtsük a fürdővizet.

Tíz percnél tovább a hűtőfürdőben se hagyjuk a gyermeket.

Gyermekekben többféle hatóanyag-tartalmú lázcsillapító gyógyszer ajánlható. Kérje gyógyszerész segítségét, és mindig legyen otthon a házi patikában többféle ezekből a szerekből. Mivel azonos hatóanyagú szereket nem lehet hat-nyolc óránál gyakrabban adni, ezért szükség esetén két-három óra múlva más hatóanyag-tartalmú gyógyszert adhatunk, így kombinálhatjuk a készítményeket. A lázcsillapító gyógyszerek egy része recept nélkül is kapható.

A lázcsillapítás mellett fontos szabály, hogy a lázas gyermek kellő mennyiségű folyadékot fogyasszon. Nagyon gyakran az étvágytalanság miatt aggódnak a szülők, pedig a gyermekbetegségek legnagyobb része néhány nap alatt meggyógyul, és utána a kicsik farkaséhessé válnak és pótolják az elvesztett vagy kihagyott kalóriákat. A megfelelő folyadékbevitel viszont elengedhetetlenül fontos, mert a magasabb testhőmérséklet, az izzadás fokozott folyadékvesztéssel jár. Kínáljuk tehát a lázas gyermeket – korától függően – gyakran teával, vízzel, ha van anyatej, minél változatosabb innivalókkal, akár különféle poharakból, cumisüvegekből, kanalakkal, hogy legyen kedve minél többet kipróbálni, minél többet inni!

Fontos, hogy az ágyban fekvő lázas gyermekre ne adjunk vastag ruhát és ne vastag takaróval takarjuk be, mert csak gátolnánk a felesleges hő leadását. Egy vékony pamutrugdalózó vagy pizsama, könnyű takaró alatt könnyebben lemegy a láz. Beteg gyermekünk több babusgatást, törődést igényel, így is segítsünk neki a betegséget átvészelni.

Mizseiné Czizler Judit
védőnő

Bölcsőde hírei

A téli szürke hétköznapok után már nagyon várjuk a tavaszt. A tél elűzése alkalmából farsangi bált tartottunk. Jelmezbe bújva mulattuk át a délelőt. Táncoltunk, énekeltünk és álarcot készítettünk a gyerekekkel.

Az asztalról a farsangi fánk sem hiányozhatott. Az elmúlt napokban csoportunkba felkerültek a színesebbnél színesebb tavaszi díszek, valamint a napsütéses időnek köszönhetően egyre több időt tölthetünk a szabadban is.

Az udvaron már előbújt a hóvirág, és pillangót is láttunk – a gyerekek örömmel szaladtak utána. Nap mint nap énekekkel, mondókákkal várjuk a tavaszt.

Láposi Klaudia
kisgyermek gondozó-nevelő

„Korszerűbb Óvodáért Szalkszentmárton” Alapítvány hírei

Kedves Szülők, Nagyszülők, Óvodapedagógusok!
Tisztelt Támogatóink!

Nagy boldogsággal szeretnénk beszámolni arról, hogy két nagy támogatónk segítségével sikerült örömtelivé tenni óvodás és bölcsődés gyermekeink karácsonyát.

Hálásan köszönjük kiemelt támogatónk, az AGROFEED KFT. nagylelkű adományát, mellyel segítettek alapítványunk „angyalkájának” a karácsonyi ajándékok be-

szerezésében, óvodás és bölcsődés gyermekeink karácsonyi ünnepségeinek szebbé tételében.

Továbbá köszönjük az AGROFEED Kft.-nek, hogy gyermekeink egészséges fejlődését is segíti.

Egy „csomagtartónyit” almával ajándékozta meg alapítványunkat, melyet óvodás és bölcsődés gyermekeink jóízűen és nagy örömmel fogyasztottak el.

Szívből köszönjük másik nagy támogatónk, a szalkszentmártoni lakosok segítő szándékát, hogy a 2021. adóévben is alapítványunknak ajánlották fel SZJA 1%-uk összegét, mely 194.771 forint lett. Ezt teljes mértékben a karácsonyi ajándékok vásárlására fordítottuk, így 456.365 forint összértékben tudtunk ajándékokat, készségfejlesztő és társasjátékokat beszerezni óvodás és bölcsődés gyermekeink karácsony-fája alá.

Továbbra is elfogadhatjuk és hálás köszönettel várjuk az SZJA 1%-os felajánlásait („Korszerűbb Óvodáért Szalkszentmárton” Alapítvány adószám: 18360354-1-03), melyet ebben az évben is teljes mértékben óvodás és bölcsődés gyermekeink karácsonyi ajándékainak megvásárlására fogunk fordítani.

Amennyiben segíteni szeretné alapítvá-

nyunk munkáját és működését, adományát szeretettel fogadjuk a „Korszerűbb Óvodáért Szalkszentmárton” Alapítvány OTP NYRT.-nél vezetett 11732198-20003043 számú bankszámlájára befizetés vagy átutalás formájában.

Ha vállalkozóként támogatná alapítványunk munkáját, adományáról Adományigazolást tudunk kiállítani.

Köszönjük, hogy a lakosság és a vállalkozók támogatásával továbbra is segíthetjük a Szalkszentmártoni Bóbita Óvoda és Mini Bölcsőde munkáját.

Fenyvesiné Gál Szidónia
kuratórium elnöke

Gondoljunk néha a jövőre is

A minap a postaládámban egy kérdőív akadt a kezembe. Egyetértek-e azzal, hogy falunkban egy köztéri mosdó épüljön? Meglepődtem! Köztéri mosdó tudomásom szerint nincs Kunszentmiklóson, Tasson és Dunavecscén sem. Nem is gondolkodtam eddig ezen, de most már én is látom, hogy igenis szükség van rá. Ha a szükség rákényszeríti az embert, ugyan hová tud elmenni? Van az orvosi rendelő, amelynek nem ez a feladata, van még a Dominó presszó, ahová a hölgyek nem szívesen kéredeznek be. Nem tudom, hogy az elöljáróság hová tervezi ezt az objektumot, de teljes mértékben egyetértek velük.

Hogy miért ragadtam tollat ez ügyben? Jó érzéssel töltött el, hogy ezekben a vészteljes időkben, amikor az ország és vele együtt az önkormányzatok is megszorításokra, takarékosagra kényszerülnek, mi bizakodással tekintünk a jövőbe, tervezni és alkotni kell, az életnek mennie kell tovább, előre.

Mi legyen az ifjúságunkkal?

Volt közéleti szereplőként sokat beszéltek fiatalokkal. Hiányzik nekik pár olyan lehetőség, ahol összejöhetnének kulturált környezetben beszélgetni, szórakozni. Tudom, hogy ez nem az önkormányzat feladata. A vendéglátóipar mostanság nincs abban a helyzetben, hogy ilyen feladatokat is föl vállaljon. A Művelődési Ház a lehetőségek szerint megtesz mindent, hiszen helyet ad számos sporttevékenységnek, népművészeti csoport sikeres működésének.

Emlékszem régen, amikor péntek estéknél itt gyűltek össze a

fiatalok Dömsödtől Tasson, Dunavecscén, Apostagon, Dunaegyházán át egészen Szabadszállásig. Olcsó büfé, színvonalas discózene, az együttlét boldog öröme várta őket. Tudom, más idők járnak manapság. Az energiaárak és egyéb okok miatt ezt már a községünk nem vállalhatja fel, de álmodni, tervezgetni talán szabad.

Volt egy álmom nekem is.

Tudjuk, hogy Dömsödön, Tasson, Dunavecscén és tovább le dél felé minden településnek van egy olyan Duna-parti része, ahová le lehet kirándulni gyerekekkel, baráti társaságokkal. Nekünk sajnos efféle lehetőségünk nincs, pedig mi is szeretjük a Dunát, szeretjük a természet hangjait, a vén folyam illatát, látványát. Én találtam egy helyet, ami alkalmas lenne ilyen célra. Annak idején képviselőként elő is terjesztettem ötletemet, de akkor ez nem került napirendre. Ha megyünk le a Dunai úton, át a nyári gáton, jobbra indul egy erdei út az ún. parasztek erdején át. Cirka 200 m után van egy ideális hely, minden igényt kielégítően ki lehet alakítani. Csak az a 200 m út, ami most gyakorlatilag járhatatlan, várna rendbetételre. Tudom, hogy egy kissé elkalandoztam gondolataimmal, tudom, hogy ez egyelőre nem kivitelezhető terv.

Ha nem fantáziálunk, nem álmodozunk, akkor nem is fogunk eljutni sehová. Lám, mennyi szép dolog megvalósult már, és meg is fog még valósulni Barátaim! Nehéz éveket kell átelnünk, de egyetlen vigaszunk a remény, hogy lesznek még szebb napjaink is!

id. Németh József

A „Szalki Csicsergők” az I. helyezést érték el a Tankerületi Környezetismeret Versenyen

2022. december 13-án az Apostagi Nagy Lajos Általános Iskola Körzeti Környezetismeret Versenyt szervezett. Az utóbbi években a Covid-járvány miatt csak online versenyen lehetett részt venni a tanulóknak. Ezért nagy érdeklődéssel, lelkesedéssel jelentkeztünk a versenyre. 3-4. osztályos korcsoportból 3 fős csapatok jelentkezését várták.

A Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Iskola 4. osztályából „Szalki Csicsergők” névvel indultunk szerencsét próbálni. A versenytárgyak: Csurai Lea, Kékesi Lili Noémi, Faragó Bence Lajos. Hetekig készültünk fel a 6. órákban, illetve délutánonként, hogy jól szerepeljenek a gyerekek. Az „Élőhelyek” nagy témakör több kisebb témát tartalmazott: erdő, mező, vizek-vízpartok növényei és állatai. Felkészültek-tanultak tankönyvből, munkafüzetből, de az internet segítségét is használták, Learning-Apps-os interaktív környezetismereti feladatokat oldottak meg.

A körzeti versenyen nagyon barátságosan fogadtak minket. Családias hangulatban zajlott az esemény, a felkészítő tanítók is végignézheték a tanulók szereplését. Négy település csapata vett részt a megmérettetésen: Apostag, Dunavecse, Dunaegyháza, Szalkszentmárton. Először be kellett mutatkozniuk a gyerekeknek, egy a témakörrel kapcsolatos népdal eléneklésével, majd puzzle-kirakós játék következett. Ezután már tableten oldottak meg érdekes igaz-hamis állításos, összekötős, kiválasztós, grafikonos, kifejtő-válaszos feladatokat. Mindenki nagyon élvezte a versenyt.

Izgalommal vártuk az eredményhirdetést, ahol kiderült, hogy II. helyezést ért el a szalki csapat, és ezzel továbbjutottak a tankerületi versenyre. Oklevelet, jutalomkönyvet, matricát kaptak a versenyzők. Nagyon örültünk a szép eredménynek.

A Tankerületi Környezetismeret Versenyt a Kiskőrösi Bem József Általános Iskola Páhi Általános Iskolája rendezte meg 2023. január 23-án Páhiban. Itt már 9 csapat képviselte iskoláját a tankerület különböző településeiből: Kiskőrös, Tompa, Kunfehértó, Csengőd, Apostag, Szalkszentmárton. A jó helye-

zés elérése még jobban motiválta a gyerekeket. Teljes erőbedobással készültünk a következő megmérettetésre, amiről tudtuk, hogy a több iskola tanulóinak nevezésével nehezebb lesz. A témakör ugyanaz maradt, de részletesebben, jobban elmélyülve, több időt rászánva foglalkoztunk vele.

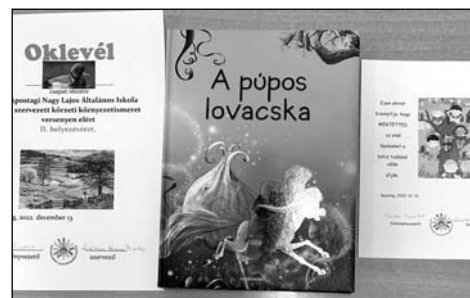
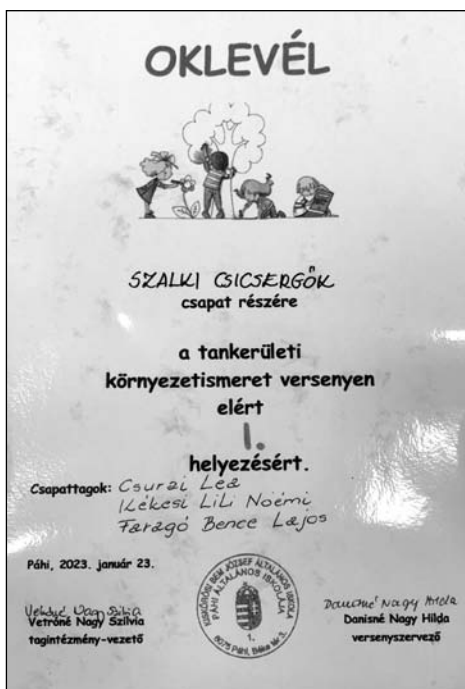
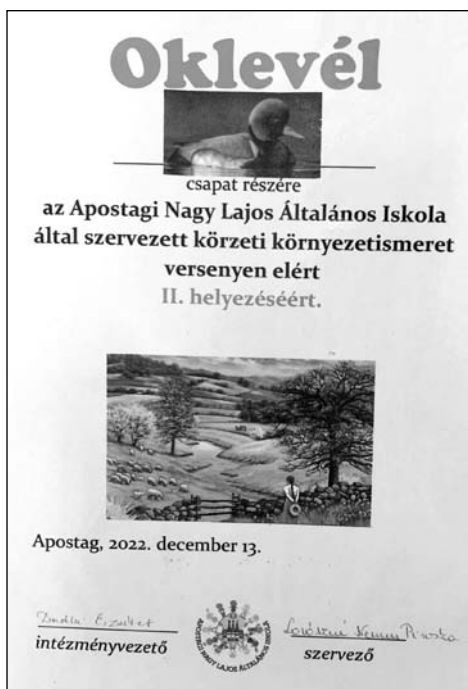
Ezen a versenyen nem voltak digitális feladatok, papír alapon, tollal kellett dolgozniuk. A feladatok érdekesek, változatosak, játékosak voltak: szókereső, teszt, mondatkiegészítés, keresztrejtvény, cirkusz-játék, trimino. Négytagú zsűri javította és értékelte a gyerekek munkáit.

Óriási izgalommal vártuk az eredményhirdetést. Szinte el sem hittük, mikor kihírdették, hogy a „Szalki Csicsergők” az I. helyezést érték el, megnyerték a tankerületi versenyt. Nagyon boldogok voltunk, meglett a szorgalmas felkészülés gyümölcse. Jutalmul oklevelet, könyvet, újságot, térképet, bögrét, csokit kaptak. De aminek igazán örültek, az a különdíj volt a nyertes csapatnak, hogy elmehetnek tavasszal kirándulni a Kiskun-sági Nemzeti Parkba. A természetvédelmi őr majd körbevezeti őket a nemzeti parkon, és bemutatja az ott élő növényeket, állatokat a gyerekeknek.

Nagyon büszke vagyok rájuk és az elért helyezésekre. Örülök, hogy ilyen szorgalmas, ügyes gyerekeket taníthatok, és felkészíthettem őket a versenyekre. A sikerhez hozzájárult a szülők támogatása is. Köszönöm az együttműködésüket.

Szalkszentmárton, 2023. 02. 24.

Székely Tiborné
felkészítő tanító

Mesemondó verseny

Pesti Kinga Flóra, a Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Általános Iskola 2. osztályos tanulója képviselte iskolánkat 2023. február 7-én Tasson, a „Mesélj nekünk” címmel megrendezett Járásí Mesemondó Versenyen. A verseny helyszínéül a Földváry Gábor Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola intézménye szolgált. Kinga a vers- és mesemondás területén már a tavalyi tanévben is bizonyította rátermettségét és előadói képességét. A mesék, versek iránti szeretete és szorgalma ezen a versenyen is dobogós helyig, egészen pontosan a második helyezésig röpitette iskolánk tanulóját. Felkészítésének érdeme pedig elsősorban Kinga édesanyjáé. Így jutott tovább az Izsákon megrendezésre kerülő Tankerületi Mesemondó Versenyre is, melyen helyezést ugyan nem értünk el, de sok hasznos tapasztalattal gazdagodva tértünk haza. Kinga szereplése itt nem ért véget, jelenleg is folyik a felkészülése a tavasszal megrendezésre kerülő Petőfi, illetve Járásí Szavalóversenyekre is. Hajrá Kinga, csak így tovább! Azt kívánom, hogy tehetségeddel vidd tovább iskolánk hírnevét!

Hős Hajnalka
2. o. osztályfőnök

Mercz Vincéné tanítónő emlékére

2022. december 29-én

A kissolti iskolában másodikos korunkban, az 1954/55-ös tanévben Heimpold Erzsébet tanítónő vette át az osztályunk vezetését. Az akkor még kezdő pedagógus minden tekintetben már a legkiválóbbak közé tartozott mind szakmai felkészültsége, mind emberi hozzáállása tekintetében.

Erzsike néni az első perctől kezdve következetesen a minőségi munka elkötelezett híve volt akkor is, ha rajtunk kívül még a negyedikeseket velünk egyidőben kellett oktatnia azonos tanteremben, mégpedig 50 fő fölötti létszám mellett, az ún. osztatlan rendszerben. Egy mai pedagógus számára mindez elképzelhetetlen lenne, de Ő fáradságot nem ismerve, lendületes tempójában és „zokszó nélkül”, mesteri szinten látta el a rendkívül összetett feladatát. Teljesítményét a fiatal és az idősebb kollégái mellett a szülők is nagyra értékelték.

Visszaemlékezve gyerekként egyszerre csodáltuk igen szép megjelenését (csinos alkatát, legendás haját, dinamikus mozgását, kivételesen megnyerő hangját és nem beszélve elegáns öltözékét), ugyanakkor tartottunk is tőle, mert keményen „bevasalt” rajtunk mindent a legapróbb részletekig. Az értékelése és az osztályozása mindig igazságos volt, nem kivételezett senkivel sem. Utólag nézve ezt tartom a legnagyobb pedagógusi erényének.

Nagy szerencsénkre negyedik osztályos korunkban ismét Ő lett az osztályfőnökünk, immár mint Mercz Vincéné. Férjével

csodálatos párt alkottak, mintegy mintaként szerepeltek számunkra a „kiskamaszkorúak” érzelmi gondolatvilágának gazdagításával. A negyedik osztályban már csak mi voltunk a növendékei, másik korosztály nélkül tanultunk a saját csoportunkban, bár a délelőtti-délutáni heti váltás még azért egyaránt bonyolította a tanárok és a gyerekek életét.

A negyedik osztály végén már három kitűnő tanuló lett az osztályban (Esze Erzsike, Hollósi Márta és Wolff Jani). Ez egyben igazolta Erzsike néni szigorú, nagyon következetes munkáját és igen emberséges hozzáállását az oktatáshoz és a neveléshez.

Az „ízíg vérig pedagógus” Erzsike néni nevelői hitvallásának megfelelően nyomon követte tanítványai későbbi életútját. Ennek ékes bizonyítéka, hogy meghatóan szép útravalót adott nekünk még az elmúlt évben rendezett 60 éves osztálytalálkózónk alkalmával is.

Valamennyi osztálytársam nevében a legnagyobb elismerés illeti Erzsike nénit az értünk tett fáradozásaiért. A magam részéről szintén megköszönöm, hogy a pedagógusi példaképeim között kiemelt helyen tisztelhetem Őt, s egyben a tanári munkámban a remek „szakmai mesterfogásait” is mind a mai napig eredményesen alkalmazhatom.

Mindig nagy szeretettel gondolunk Erzsike néniére, emlékét tisztelettel megőrizzük!

Prof. Dr. Zakar András
aranyokleveles középiskolai tanár
pedagógiai, pszichológiai és tanácsadó szakpszichológus

Szalkszentmártoni farsangolás a régmúltból

Cy iskolai feladatot teljesítve kutató munka kapcsán kerültek összegyűjtésre a Szalkszentmártonra jellemző farsangi szokások, melyet most szeretnék Önökkel és az utókorral is megosztani. Visszaemlékezésben nagyszülők gondolatait olvashatjuk.

A farsangi időszak a mulatságok, így a párválasztás időszakává volt. A régi „farsangolás” szokás a múlt század elejére nyúlik vissza. Akkoriban, ha jókora hó esett, a fiatal fiúk a nagy lovasszánkókat az istálló végéből elővették, és megszánkóztatták azokat a lányokat, akiknek udvaroltak – ezek nem egyénileg, hanem kalákában történtek. Két-három szánkóval járták a falu utcáit.

Színielőadások bemutatására is sor került a farsangi időszakban az 1920-as évektől a Gercsényi kocsmában, majd az 1950-es és 1960-as években a régi Kultúrházban. Itt a szülői munkaközösség és a tanítók készítették fel azokat a szalki fiúkat és lányokat, akik tehetségesek voltak a színpadon. A jelmezeiket ügyes kezű asszonyok készítették. Ezeket az előadásokat mindig a karácsony utáni időszaktól, vízkeresztet követően nagyböjt időszakáig bezárólag adták elő, hiszen húsvét után már megkezdődtek a mezőgazdasági munkák.

A farsangi időszak volt a nagy bálók ideje, amiket több helyszínen tartottak: a Gercsényi kocsmában (Malom utca sarkán található épület), a Csikós kocsmában (most a Trendi divat épülete), a Gazdakörben (a mostani Dombi ház mellett állt), az Iparos körben (a mostani Sümegi lakóház), Homokpusztán pedig „cuharékat” tartottak a „kastélyban”. Ezeket a bálokat vasárnap rendezték, mert régen szombatban dolgoztak a földeken a magán gazdaságokban. A bálokat – amit az Iparos kör, a Gazdakör és a több mint 100 éves múltra visszatekintő Tűzoltó Egyesület rendezett – a Kisbíró hirdette ki, sok más fontos városházi hírral egyetemben, mint az összeírások, ki- és behajtások időpontja. Dobjával járta az utcákat,

és kikiáltással módon, hangos szóval tájékoztatta a lakókat az eseményekről. A mai kor emberének nehéz elhinni, hogy nem a szórólap, plakát és internet segítségével tájékoztattak a szalkszentmártoni lakók.

Szalkszentmártonban hagyományos farsangi alakoskodás nem volt. Álarcosbáliként elhíresült mulatságokat viszont a háborút követő évektől tartották, ahol a nevével ellentétben senki nem viselt álarcot, viszont a lányok koszorúslányruhát öltöttek, ha volt sajátjuk. A fiatal legények, kondások és gulyások télűző hangoskodás gyanánt kandzsival durrogattak a bálók estéjén éppúgy, mint szilveszterkor. Talán ez ihlette az embereket a petárda használatára? A mai értelemben vett farsangolást az óvodások és az iskolások az 1960-as években kezdték el először farsangi díszítésekkel és jelmezek készítésével, amit a régi Kultúrházban, az újtelepi iskolában, óvodában tartott előadásokon viseltek a gyerekek. A műsort többségében a szülők nézték. A büfében farsangi szendvicseket és süteményeket árultak. Este pedig vacsorás bálon mulathattak a felnőttek.

A ma ismertté vált busójárást, kiszebáb-égetést, villőzést nem tartottak Szalkszentmártonban.

Nálunk is jellemző volt a disznóvágás András napjától egészen böjti időszakig. A disznótorok zömét főként karácsony előtt tartották, hogy friss húsup, zsírjuk legyen az ünnepekre a családoknak. Vízkereszt utáni időszakban a friss zsírban sütötték a csörögét és a fánkot. Nálunk elismerést vívott ki az a háziasszony, aki „szalagos” fánkot tudott készíteni, aminek közepe nem volt megnyomva, csak porcukorral szórva, és a lekvárt a tányérra tették.

A témával kapcsolatos további emlékeiket szívesen fogadjuk és szeretettel várjuk.

Mészáros Istvánné – Mészáros Szilvia

Télűző népszokások

Húshagyókedden (febr. 21-én) télűző hagyományörző programon vehettek részt az általános iskolás és óvodás gyermekek.

Kiszehajtással, busó tánccal, kiszebáb-égetéssel és finom fánkkal vártuk az ifjoncokat az iskola udvarára. A hagyományok felelevenítésének koreográfiáját Kővágóné Csánki Mónika állította össze.

A kiszebáb-égetést a múlt századunk első évtizedeiben még

gyakorolták, azonban mára már hagyományok felelevenítéséből tesszük, hogy az elkészített szalmabábot menyecske visletbe öltöztetjük, és kiszező, télűző dalokkal, dobok, kereplők segítségével, hangos zajkeltéssel űzzük el a telet.

A Művelődési Ház háromszáz fánkkal készült, amiből jutott minden rendezvényen részt vevő számára.

Pillanatképeinket Mikus Melinda rögzítette.

Mészáros Szilvia

Fonoda

Szakkörünk szerdánként működik a könyvtárban. Tavaly 2 új taggal bővült kis csapatunk.

A 2022. évben számos gyerekfoglalkozáson részt vettünk, melyet idén is szeretnénk tovább folytatni. Így került sor a Valentin-napi képeret készítésére, melyen az általános iskola 4. osztályos tanulói vettek részt.

Nyitottak vagyunk más kézműves foglalkozásokra is, többek között kipróbáltuk a gyöngyfüzést, gyémántszeses kirakózást is.

Szívesen fogadunk új tagokat! Jelentkezz, ha érdekel, a jókedv garantált!

Krepsz Károlyné Béki Mária

Maci nap

*F*ebruár kezdetén Maci nap alkalmából ügyességi játékokban, táncban és multságban gazdag programra vártam az óvodás gyerekeket a Művelődési Házban. A Maci nap egy 2018 óta már-már hagyománynak számító program folytatásaként lett ismét meghirdetve. A móka kedvéért és hogy a hangulatot fokozzam, panda maci jelmezbe bújva vártam a gyerekeket. A kicsik megismerkedhettek a Földön élő nyolc medvefaj közül az öt legismertebb mackóval, megízlelhették az aranyló, édes illatú virágmézet, és bebújhattak a medve barlangjába, amiben egy két méteres barna mackó a téli álmát aludta. A nagycsoportos gyermekek kézműves foglalkozáson macis ajándéktárgyat készítettek. Végezetül a MACKÓ DISCOBAN közösen tánccra perdültek.

Mészáros Szilvia

 TAKARÉKBANK

UTALJON A TAKARÉK NETBANKBÓL!

• Otthonról • Kényelmesen • Gyorsan • 0-24 órában

További információ: www.takarekbank.hu/onhoz-a-legkozelebb

Akikről keveset tudunk...

Előjáróban

Elindítjuk újabb rovatunkat, mely során olyan helybéli lakosokkal folytatunk beszélgetéseket, akik kevésbé ismertek, pedig igazán megérdemelnének egy kis figyelmet. Elsőként egy ősi olimpiai sportág szerelmesével, Ács Bálinttal ismerkedhetünk meg közelebbről.

– Honnan indult el a sport iránti szereteted? Miért pont a birkózást választottad?

– Szüleim nagy hangsúlyt fektettek a sportolásomra. Focival kezdtem, de ez a fajta mozgásforma nem jött be, nem értem el benne sikereket, így nem sokkal később abbahagytam. Anyukám akkoriban kezdett Dömsödön dolgozni, és az ottani iskolai teremben birkózó edzést indítottak. Szinte az elsőik között jelentkeztem, elkezdtem és mondhatni azonnal beleszerettem. Át is kerültem a dömsödi iskolába. Az edzőm időközben elment Kiskunlacházára – de ez sem tántorított el minket, követtük, mert akkorra már annyira rajongtam a birkózásért, hogy elképzelhetetlennek tartottam az életem nélküle. Hamarosan már versenyekre is jártam, kezdetben természetesen nem voltak nagy sikereim. Majd a 2 csapat: a dunaharaszti DMTK (akkoriban Magyarország egyik leg-sikeresebb csapata) és a mi kis falusi klubunk csatlakozott, és innentől már közösen jártunk versenyekre is, ill. közösek voltak az erősítések is.

A covid alatt az edzés hol szünetelt, hol nem. Volt, hogy csak erősítőedzést tartottak, az is előfordult, hogy az udvarra szorultunk ki. Sajnos a hosszú bezárások miatt meg is szűnt a kiskunlacházi terem. Majd 1,5 év kihagyás következett. De vissza akartam nyerni a formám, szerettem volna ismét sportolni, birkózni. A közelünkben viszont csak a kecskeméti csapat volt sikeres, így oda utazok fel azóta is edzeni. Ezenkívül időnként átjárunk Csepelre a Kozma István Magyar Birkózó Akadémiára is, de oda csak akkor mehetünk, ha az edző előre jelez.

– Hány évesen kezdted?

– Mindig felnéztem a küzdősportolókra, a nagydarab, erős emberekre. Így viszonylag elég hamar, 6 évesen kezdtem, de ez nem számít nagyon korainak, hisz már 4 éves gye-reket is láthatunk lent ugrálni a teremben.

– Hetente hány-szor gyakorolsz?

– Minden nap van edzés, de én csak heti kétszer tudok elmenni Kecskemétre, ahogy időm engedi. De minden nap erősítek otthon: súlyzózom, futok, kardiós gyakorlato-kat végzek.

– Nem megterhelő ez a sok fizikai igény-bevétel számodra?

– Valóban a birkózás a világ egyik leg-nehezebb sportja, hisz eléggé komplex: jó kondidnak, kitartásodnak kell lennie, mint egy hosszútávfutónak, de ugyanakkor nagy izomtömeggel is kell rendelkezni, mint egy erőemelőnek, súlyemelőnek. Nélkülözhetetlen a technika helyes tudása is, csakúgy, mint egy bokszolóé, és atlétikailag is formában kell lenni, mint egy tornásznak, pl. szaltót is tudni kell. Összetett és fárasztó nagyon. De már beleszoktam.

– Nyáron is van edzés?

– Igen, bár akkor van 1 hónap pihenőnk, az a mi nyári szünetünk. De amikor nincsenek hivatalos edzések, mi akkor is otthon súlyozunk, folyamatosan gyakorlunk. Nyáron jobbra edzőtáborokba járunk: legutóbb Németországban és Szarvason voltam.

Ha nincs versenyszezon, akkor is erősítünk. Meccs közeledtével vannak az igazán kemény edzések, közvetlenül verseny előtt pedig már csak gyakorolgatunk, hisz addigra már el kell érni az erőnlétünket. A formát és a tudást egy héttel a mérkőzés előtt úgysem tudnánk megszerezni. A közvetlenül verseny előtti edzések ilyenkor már nem annyira intenzívek, sokkal rövidebbek is. Hisz gyakoriak a sérülések, húzóadások, ficamok, és senki sem szeretne meccs előtt lesérülni. Sporthoz köthető komoly sérüléseim egyébként nem voltak – így nem került sor hosszabb kihagyásra sem. Bár úgy tartja a mondás, hogy a jó küzdősportoló mindig tele van sérülésekkel – nekünk mondhatni megszokott a kék-zöld foltok jelenléte.

A birkózás lényege, hogy össze kell hangolni a fizikai erőt, az elmét és a gyorsaságot. Mindemellett az étkezésre is odafigyelek nagyon. Külön étrendet tartok, hisz kiemelkedően fontos ebben a sportágban a súlytartása. Bizony verseny előtt, ha kell, fogyasztunk, de ez nyilván fizikai gyengülést von maga után. Ez a meccsek előtti mérlegelésnél számít igazán: ha csak 20 dkg-mal elbillen a mérleg nyelve, akkor már más súlycsoportba kerülünk.

– Mennyire nehéz összeegyeztetni a tanulást a sok edzéssel? Nem megy az iskola rovására?

– Szerencsére a tanulással nincs gon-

dom. Úgy gondolom, ez is a sportnak köszönhető, hisz agyilag is az egyik legmegterhelőbb sportág.

– Mondanál néhány szót az eddigi eredményeidről?

– Többszörös területi bajnok vagyok, sőt országos 3. eredményt is elértem. Egyébként ebben a küzdősportban az első öt helyet szokták kiemelni. Sokat köszönhetek az edzőimnek, akik közül kiemelném Dajka Zsolt világbajnokot.

– Mik a jövőbeni terveid?

– Korosztályos (felnőtt előtti) válogatott szeretnék lenni, kijutni Eb-re, vb-re. Idén rendezik meg Magyarországon az Eb-t Kaposvárott. Nagy elismerés lenne, ha oda kijuthatnék – ez jelenleg most a legfőbb célom.

Ács Bálint – Borbély Éva

HELYI KÜLÖNLEGESSÉGEK, ÉRDEKESSÉGEK

Homoktövis, a csodanövény

Szabó T. Anna:

Ott, ahol élsz, ott láss csodát.

Egy cefreszagú almafát.

Vadmurok ernyőjén a foltot.

Egy piros falat, amikor boldog.

Hullott szilvákat, pocsolókat.

Ahogy a vad nyár mindent áthat.

A napunk úgyis lemegy egyszer.

De addig: fogd, és ne ereszd el.

Mindig szerettem volna egy ültetvényt. A talaj nálunk nem alkalmas gyümölcsfák telepítésére, így másban kellett gondolkodnunk. Mindenképp olyat szeretnénk volna, amely különlegesnek számít. Egy kirándulásunk alkalmával fedeztünk fel egy homoktövis ültetvényt, amely szüret előtti állapotában káprázatos látványt mutatott. Abban a pillanatban megszületett a döntés, és rövid időn belül 500 db Askola fajtájú, 2 éves tövet ültettünk. A gyógynövény kultúra közvetlen a házunk mellett helyezkedik el a kert meghosszabbításaként, és márciustól októberig nyújt elfoglaltságot. Az ültetvény locsolórendszerrel kiépített, közefüvesített.

A gyógynövényt „Tibet aranyának” hívják, gyönyörű narancssárga bogyóiról nevezték el így. Kétféle, amely azt jelenti, hogy szükség van porzós és termős növényekre. Megkülönböztetésük nehéz, ezért fordulhat elő, hogy nem terem a bokor.

Kb. 190 aktív hatóanyagot tartalmaz: B1-, B2-, D-, E-, K-vitaminokat, mikroelemeket, nyomelemeket, antioxidánsokat, flavonoidokat, Omega zsírsavat (Omega-3, -6, -7 és -9.).

Beltartalmi értéke kiemelkedő: C-vitamin-tartalma 10-szerese a citrom C-vitamin-tartalmának, E-vitamin-tartalma rendkívüli.

Hatékonyak bizonyul:

- immunerősítésre
- influenza ellen, megfázásra
- daganatgátló hatású
- májregenerálásra, májméregtelenítésre, májzsír kialakulása ellen
- gyomorban és a belekben a gyulla-

- dások csökkentésére
- röntgensugárzás kivédésére
- csökkenti a vércukorszintet
- lassítja az érlelmeszedést
- hajhullás csökkentésére
- sebgyógyulás gyorsítására
- mellékvese fáradtság ellen
- koleszterinszint csökkentésére
- vérrögök kialakulása ellen
- szem, hormonrendszer, szív és az erek egészségének megtartásához ...

2021-ben estünk túl az első szüreten. Szüretelése kézi munkát igényel, a nagy ágakat ágvágóval vissza kell vágni, majd a hosszabbakat egy konténerbe darabolni. A hosszú tüskék rendkívül szúrnak, a cipő talpán is áthatolnak. Pont ezért régen ezeket a szúrós töviseket az állatok elkerítésére és megvédésére használták.

A konténereket ezek után egy fagyasztó üzembe szállítjuk, ahol fagyasztás után a bogyók készek lesznek a további feldolgozásra. Mivel az ágak visszavágásra kerülnek, ezáltal csak 2 évente lehet szüretelni.

A fagyasztott bogyókat egy másik üzemben speciális présgéppel feldolgozzák, üvegbe töltik. Az üvegbe nem kerül tartósítószer, ezért felbontás után hűteni kell. Nem tartalmaz hozzáadott anyagot sem. A feldolgozás során az őrölt mag is benne marad a pürében, így a magolaj növeli a homoktövisvelő pozitív értékét. A magolaj E-vitamin-tartalmának köszön-

hetően fekélyek, napégés, hajhullás esetén, kemoterápiás kezelés után hasznosnak bizonyul. Kozmetikumokba nem véletlen kerül, hiszen a káros UV-sugárzástól védi a bőrt.

Mint minden növény a törődést meghálálja. Ültetvényünkön nem használunk permetszert és műtrágyát. Nem rendelkezik bio minősítéssel, mégis abszolút annak mondható.

A jövőben tervezzük a terület bio területté nyilvánítását és a keletkezett termék címkével való ellátását.

A homoktövis velőből reggel, este 1-1 evőkanállal érdemes fogyasztani. Aki hozzászokott, bátran növelheti az adagot. Magas C-vitamin tartalmának köszönhetően íze savanyú. Nem okoz gyomorsavall! Nem ismert olyan betegség, amely alatt nem javasolt. Ajánlott hosszú távon fogyasztani, újabb és újabb pozitív hatását akkor fejt ki igazán.

Tapasztalatból mondjuk, hogy bátran lehet a természet segítségét hívni egészségügyi problémákra és főként megelőzésükre. A titok a megbízható helyről való vásárlásban és a rendszeres fogyasztásban rejlik.

Béky László természetgyógyász szavival búcsúzva:

„Vigyázzanak egymásra, vigyázzanak magukra és az egészségükre, mert abból csak egy van!”

Zsinkó Márta

Szalkszentmárton Község időszakos kiadványa

• Felelős szerkesztő: Borbély Éva • E-mail: info@szalkszentmarton.hu • Posta: 6086 Szalkszentmárton, Jókai u. 2.

• Nyomda: Alto Nyomda Kft. 8000 Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6. Tel.: 06-22-510-579

Olvasóink kérdezték – Ügyvéd válaszol

Van egy hétvégi házunk földterülettel, mely mögött húzódik egy közel 1000 nm-es elhanyagolt erdőterület. Több mint 10 éve mi gondozzuk az erdőrészt is – van-e mód a föld kisajátítására. A tulajdonosokkal sajnos nem sikerült felvenni a kapcsolatot!

P.F.-né fenti kérdésére röviden válaszolva, nincs lehetőség az ingatlan kisajátítására. Kisajátításnak csak kivételesen és csak közérdekből van helye, ha az elérni kívánt cél más módon nem valósítható meg, pl. ha az önkormányzat kerékpárutat vagy sportpályát kíván építeni, és az érintett földterület megvásárlásában nem tudtak megállapodni a tulajdonossal. Jelen esetben helyes szóhasználat az elbirtoklás kérdése merülhet fel, amelyről korábbi cikkünkben már szó esett. Nagyon röviden megegyezően, ennek előfeltétele az, hogy az érintett földterület sajátjakeénti birtoklása megvalósuljon legalább 15 éven keresztül megszakítás nélkül.

A bírói gyakorlat szerint sajátjakeént nem csak az birtokol, aki a dolog tulajdonosának hiszi magát, hanem az is, aki tudja, hogy a dolog másé, de saját birtoklását véglegesnek tekintheti. A sajátjakeénti birtoklás azt az elvárást jelenti, hogy az elbirtokló okkal tekintesse a dolgot a sajátjának, birtoklását pedig véglegesnek. A birtoklás sajátjakeénti jellege olyan megnyilvánulást is feltételez, amely a sajátjakeént való birtoklást objektív módon, mások felé is kifejezi (pl. harmadik személyekkel szemben a birtoklás megzavarása miatt fellép, vagy megfizeti a terület utáni adót stb). Ha a birtokos bármely körülmény alapján nem tekintheti a dolgot a sajátjának, illetőleg a birtoklását véglegesnek, az elbirtoklás nem kezdődik meg. Pl. ha a birtokos a használat jogcímét a tulajdonosoktól származtatja, ez a körülmény önmagában is kizárja a sajátjakeénti birtoklást. Az elbirtokló sajátjakeénti birtoklásával szemben kizárólag a tulajdonos saját tulajdonosi rendelkezése alkalmas a tulajdonszerzésre vezető elbirtoklási folyamat megszakítására.

Jogszabályfigyelő

A munka törvénykönyve 2023. január 01. napjától kezdődően jelentősen módosult, amely érinti a munkáltatói felmondás esetköreit is. Lényeges változás a munka törvénykönyve rendelkezéseiben az, hogy a **próbaidő alatti felmondás közzéte** megtörténhet a próbaidő letelte után is, feltéve, hogy a munkáltató/munkavállaló a felmondását ajánlott küldeményként még a próbaidő alatt postára adta. Ez esetben a munkaviszony a felmondás postai kézbesítésével szűnik meg, tehát adott esetben akár a próbaidő letelte után is megszűnhet.

A próbaidő alatti felmondást érintő másik lényeges változás az **indokolás kérésének lehetősége**. Ezzel a munkaviszony próbaidő alatti felmondása miatt az a munkavállaló élhet, aki a próbaidő alatt közeli hozzátartozó utáni gondozási munkaidőkezdvezményt, apasági szabadságot, szülői szabadságot, a gyermek gondozása céljából fizetés nélküli szabadságot vett igénybe vagy a munkavállaló munkaszerződés-módosítást kezdeményezett, és a munkavállaló gyanúja szerint a felmondásra e körülmények valamelyike szolgált indokul. A munkavállaló fenti körülmények fennállása esetén a felmondás közzéteétől számított 15 napon belül kérheti a felmondás indokolását, amelyet a munkáltató újabb 15 nap alatt részletesen indokolni köteles. Ez utóbbi 15 nap elteltével (vagy ha az indokolás hamarabb megérkezik, az indokolás kézhezvételétől) számított 30 napon belül lehet bírósághoz fordulni a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt.

Szintén a próbaidőt érintő új rendelkezés az Mt-ben, hogy a határozott idejű munkaviszony meghosszabbítása vagy a határozott idejű munkaviszony megszűnését követő hat hónapon belül ismételt létesítése esetén, azonos vagy hasonló munkakörben történő foglalkoztatás alkalmával **próbaidő nem köthető ki**.

Új intézmények az Mt-ben a közeli hozzátartozó gondozására igénybevehető 5 munkanapos **gondozási munkaidőkezdvezmény** (évente 1 alkalommal vehető igénybe akkor is, ha több gondozásra szoruló közeli hozzátartozó van), az **apasági szabadság** (az apa gyermeke születése esetén, legkésőbb a gyermeke születését követő, vagy gyermek örökbefogadása esetén legkésőbb az örökbefogadást engedélyező határozat véglegessé válását követő második hónap végéig tíz munkanap szabadságra jogosult, melyet kérésének megfelelő időpontban, legfeljebb két részletben kell kiadni. Az apasági szabadságra a munkavállaló akkor is jogosult, ha a gyermeke halva születik vagy meghal). A munkavállalót fentiekben túlmenően gyermeke hároméves koráig negyvennégy munkanap **szülői szabadság** illeti meg; igénybevételenek feltétele, hogy a munkaviszony egy éve fennálljon. A munkáltató a szülői szabadságot a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban adja ki.

Lényeges körülmény, hogy a munkavállaló a **felmondás kézbesítését** nem akadályozhatja meg azáltal, hogy a felmondás személyes átvételét megtagadja, mert a jogorvoslati határidő ebben az esetben is megkezdődik abban az időpontban, amikor a munkáltató a felmondást megkísérelte átadni. Ha a **munkáltató személye megváltozik**, a munkáltató a korábbi szabályozással ellentétben már nem 15 napon belül, hanem legkésőbb az átszállás napján, a munkáltató azonosító adatainak közzéteésével köteles írásban tájékoztatni a munkavállalót a munkáltató személyében bekövetkezett változásról, valamint a munkafeltételek változásáról.

Meghatározott esetekben a **munkavállaló kezdeményezheti a munkaszerződés módosítását**, így pl. a munkavállaló – a munkaviszony első hat hónapját kivéve – akkor kezdeményezheti, ha a munkáltató a munkakörök megjelölésével tájékoztatja a munkavállalókat a) a teljes vagy részmunkaidős, b) a távmunkavégzésre irányuló, valamint c) a határozatlan idejű munkaviszony keretében történő foglalkoztatás lehetőségéről.

A munkavállaló ezen túlmenően gyermeke nyolcéves koráig vagy a gondozást végző munkavállaló – a munkaviszony első hat hónapját kivéve – kérheti a) a munkavégzési helyének módosítását, b) a munkarendjének módosítását, c) távmunkavégzésben való foglalkoztatását, illetve d) részmunkaidőben való foglalkoztatását, feltéve, hogy kérelmét írásban indokolja, továbbá megjelöli a változtatás időpontját. A munkavállaló munkaszerződés módosítására irányuló ajánlatára a munkáltató tizenöt napon belül írásban nyilatkozni köteles, ennek hiányában vagy elutasítás esetén a munkavállaló bírósághoz fordulhat. Ebben az esetben a bíróság a munkáltató hozzájáruló nyilatkozatát ítéletével pótolja.

A fentiekben túlmenően az Mt. munkavállalók tájékoztatására, a munkaidőbeosztásra, pótlékokra, a rendkívüli munkavégzésre vonatkozó, valamint a fiatalokat érintő szabályai is módosultak, megváltozott a gyermek fogalma, valamint definiálásra került az apai szabadság szabályozása miatt az apa fogalma is. Ezen rendelkezések ismertetése meghaladja jelen cikk terjedelmét, de erre vonatkozó igény esetén következő cikkünkben ezen szabályokat is részletesebben ismertetjük.

Kérdéseiket változatlanul beküldhetik a szalkiujsag@gmail.com e-mail címre, vagy bedobhatják a könyvtárban elhelyezett gyűjtődobozba is. Készítette: dr. Kontra Judit ügyvéd

Kulturált Környezetért Szívvel Egyesület

*N*szusanna névnapkor vetem papírra ezeket a sorokat. Egész nap pacsirtadalra vártam, de csak nem hallottam meg. Erről azonban eszembe jutottak a többiek. Mennyi néphagyomány kötődik névnapjainkhoz! Jóslások, időjárási megfigyelések, évszázados tapasztalatok. Itt van mindjárt Vince (január 22.). Ki ne ismerné: Ha csorog a Vince, tele a pince. Egy másik szép szokás a „vincevessző”, vagy jövés vágása, amiből megjósolható az őszi termés minősége. A néphagyomány szerint január 22-én vesszőket kell metszeni a szőlőkről, majd vízbe állítva várni, hogy kihajtszon. A vesszőkön található rügyek mennyiségéből lehet következtetni arra, hogy bőséges lesz-e a termés? A mieink mára ilyenek:

Vincevessző „jövés”

Virágzó díszszilva ág

Tavaszcímzés a kiszebáb elégetése, vagy a busójárás, a medvelesés, de ilyenkor szoktunk gyümölcsfaágakat, díszfaágakat, aranyeső ágat vázába tenni, hogy a szobába csempésszünk egy kis tavaszt. Persze elég csak a kertünkben szétnézni, nyílnak a hóvirágok, ibolyák, türemkednek a hagymások, készülődik az újjászületés...

MI TÖRTÉNT?

A KÖSZI-ben is nagy a sürgés-forgás. Elindítottuk az új évet. Az első Klubnapunk február 7-én volt. Ismét áttekintettük, értékeltük az elmúlt évet, amit jó érzéssel, szép eredményekkel zártunk. Kitűztük az idei céljainkat, programtervet alkottunk. Az első jótékonyági BOLHA-piac konkrét megszervezése is ekkor történt. A korábbiaktól eltérően, a Bacsó Béla utcai kis iskolát választottuk új helyszínül, a téli időjárás miatt. Ezután is úgy tervezzük, hogy télen, illetve esős, hideg időben ide szervezzük az árusítást.

Nagy volt az izgalom! Vajon mekkora lesz az érdeklődés, sikere lesz-e az új helyszínnek? Február 11-én aztán kiderült. Jó döntés volt! Ha valamivel el is maradt a bevételünk a korábbiaktól, igen szép bevételre tettünk szert. Így aztán a következő két alkalmat is itt tartjuk. Várjuk, és szeretettel elfogadjuk felajánlásait: kinőtt-megunt-fellegessé vált, újszerű ruhaneműk, hagyatékek, játékok, háztartási cikk, mindent, ami még használható és jó lehet másnak. A befolyt összeget településünk szépítésére fordítjuk. Felajánlásait a Gazdaboltban vagy tagjainknál lehet leadni.

Jótékonyági BOLHA-PIAC időpontjai:
2023. március 11., majd 2023. április 15.
8.00–13.00 óráig a Bacsó Béla utcai kis iskolában.

Minden anyagi, fizikai vagy erkölcsi támogatás motivál bennünket. Előrevisz, értelmet ad a munkánknak. Ébren tartja lelkesedésünket.

KÖSZÖNET, KÖSZÖNET

Szeretnénk megköszönni az elmúlt év szja 1%-ait, itt az újság nyilvánossága előtt. A jövőben is számítunk erre. Kérünk mindenkit, aki egyetért céljainkkal, akar és tud tenni saját és tágabb környezete, községünk fejlődése, szebbé, kulturáltabbá tétele

érdekében, támogassa egyesületünket adója 1%-ával. Kultúralt Környezetünkért Szívvel Egyesület; adószám: 19552048-1-03.

HÍREK

Az idén 15 évesek leszünk, jubileumot ülünk. Tudjuk, ez egy egyesület életében nem nagy idő, de nekünk fontos és kiemelt jelentőséggel bír. Szeretnénk úgy ünnepelni, hogy ebben községünk is részt tudjon venni. Éppen ezért: **TOBORZÁS!**

LEGYÜNK TÖBBEN! TEGYÜNK TÖBBEN!

Hívunk mindenkit, aki tenni szeretne a faluért, szívesen tartozna közénk, akár tagként, akár csendes támogatóként, önkéntesként, akár alkalmi segítőként, műszaki feladatok megoldójaként, okos ötletelőként. Csatlakozni tagjainknál, rendezvényeinken, valamint a Horgászboltban és a Gazdaboltban lehet.

PILLANATKÉPEK

HGÉ

Lakodalmak

Részletek Czuczor Teca: *Itt élek, mesÉlek c. könyvéből*

Obben kiderül, hogy a vőfély miért viszi demizsonban a bort, ha hívogatni megy, mi a szösz az a staférungról, és hogy lehet egy félreértésből ötnapos lakodalom...

„Lakodalmom van a mi utcánkban,
Férjhez megy a falu legszebb lánya...”

hangzott fel a közismert csárdás a primás, a kontrás, a bőgős és a cimbalmos hangszereinek húrjain. A cigányzenekar ritmusosan húzta, a vendégek, akik majdnem megtöltötték az udvart, jó hangosan énekeltek hozzá. Türelmetlenül várták a menyasszonyt, akinek bent a házban már sokadszorra igazították meg a fátylát. Az öltöztető asszonyok meghatottan szípoztak, kötőjük csücskével törölgették a szemük sarkát.

Budai Terike (vagy említhetnénk bármelyik menyasszonyt a faluban) tényleg a legszebbnek érezte magát azon az 1948. januári napon. Ragyogott a boldogságtól, hiszen végre beteljesült az álma, hozzámehehetett szerelméhez, a jóképű Gacs Sanyihoz. Büszkén feltartott fején, mívesen feltűzött haján gyönyörűen állt a mirtuszkoszorú és a fátyol. Sanyi meghatódottnak nézte, hiszen eddig is csudaszépek tartotta, így viszont egy angyalt látott hófehérben. A menyasszony készülődését amúgy mindig nagy titokzatosság övezte. A babona szerint, ha a vőlegény meglátta időnap előtt a menyasszonyi ruhát, a fejdísz, vagy bármelyik kiegészítőt, a házasság szerencsétlen lesz. Így bizony, akárhogy is furdalta Sanyit a kíváncsiság, nem „reszkírozhatta” a szerencsétlenséget, ki kellett várni a nagy napot! Pedig mennyire vágyta látni azt, aki számára a mindent jelentette.

De haladjunk csak szépen sorjában. A régi világban sora volt még az udvarlásnak is. Amikor a fiatalok szemet vetettek

Vendég-hívogatás (Bálint Lajos, Pandúr István, Bordás Lajos)

1939. A Gercsényi kocsmá állandó zenekara

egymásra, először is kikérték a lány szüleinek a véleményét. Ha a családfő engedélyezte, akkor eljárhatott hozzájuk a fiú, de csak szigorúan szombaton este. Persze nem túl korai időszakban, mert akkor még az állatokkal meg a ház körüli teendővel foglalatostkodtak, de nem is túl későn, mert az meg már nem volt illendő. Ha komolyan gondolta a legény az udvarlást, ilyesmivel nem hozta hírbe szíve választottját. Amint úgy tűnt, hogy működik a kötelék, lángol a szerelem meg persze egymáshoz valók a gyerekek, akkor egy vagy két év után már meg is tarhatták a kézfogót.

1948. 01. 17. Gacs Sándor és Budai Teréz

Polgárórség hírei

Február közepén tartott egyesületünk egy kis évindító, tervezgető, csapatépítő összejövetelt. Meghívtuk rá Polgármester asszonyunkat, aki maga is tagja a polgárórségnek. Továbbá az új körzeti megbízottunkat, Kovács Bencét is, akivel sikerült összeismerkednünk. Kölcsönösen megfogadtuk egymásnak, hogy a szolgálatok során bőven lesz közös járőrözés. Ő biztosítja nekünk a hivatalos háttérrel, mi meg hely- és személyismeretünkkel tudjuk segíteni az ő munkáját.

Nagyon örülünk, hogy lett egy agilis, fiatal körzetisünk, bizonyára a falu lakossága is így fogja gondolni!

Czuczor Teca

Egy szomorú hír!

Oláh Mihály, a moszkvai olimpia 4. helyezett csapat tagja itt hagyott bennünket. Emlékezzünk MISI bácsira egy korabeli sajtó-összeállítással!

1980, Népsport

...napbarnított arc, mokány termet, széles vállak, kicsit görbe lábak – Oláh Mihály nem tagadhatná le, hogy lovasember. Az olimpiai csapat legidősebb tagja régen és messziről indult. Tiszacsegén született, a Hortobágyon, Debrecenben lovagolt, s hat éve került az ország másik részébe, Enyingre. Az elmúlt 17 év alatt sok minden megváltozott az életében, lószerepete azonban változatlan. A sáripusztai méntelepen lakik feleségével és három gyerekével. A lovaglás miatt nagyon sok mindentől lemond, mert a ló nem autó, hogy néhány napra félre lehessen tenni.

– Szép a tereplovaglás napsütésben, virágos mezőn, de én sárban, esőben is szeretem csinálni. Persze, ebben a játékban az a legjobb, hogy ketten csináljuk. Adóssal négy éve dolgozom együtt. Erős fizikumú, jó szándékú. Vagány is, de egy hibája van, nagyon vidám ló, mindig a komisszágon, a játékon töri a fejét, pedig már nyolc éves. Terepen nem túl gyors, de kitartó, s ha megkomolyodna, díjlovaglásban is jobb lehetne. Remélem, az olimpián tisztességesen viselkedik majd. Nem hajtom nagyon, az erejét jól be kell osztani, hogy

végig bírja. Mert ha elfáradt a ló, akkor megáll, kitör az akadály előtt, nekünk pedig éppen ezt nem szabad tennünk. Végig kell menni, mert ha nem, akkor ismét csak mostohagyerek leszünk a sportágban.

2005, Pegazus

A Hortobágyi állami gazdaságban kezdtem lovagolni 1964-ben, Németh Dezső kezei alatt. A militaryba 1974-ben Sáripusztán kapcsolódtam be. A moszkvai olimpiára három lóval készültem, Adóssal, Sobri Jóskával és a Mezőhegyesről kapott Diánával. A három közül a legjobban szereplő lovammal, Adóssal kerültem be az utazó csapatba. Az edzőtáborban lovainkkal az előre kidolgozott edzéstervnek megfelelően sokat dolgoztunk. Sajnos a kiutazás előtt mintegy két héttel otthon Sáripusztán, egy típusugrásnál megállt a ló, melyet az olimpiáig nem felejtett el, és ott bekövetkezett a végzetes hiba, így a terepen kizártak.

Díjlovaglásban – amitől itthon tartottam – a magyar csapatból én szerepeltem a legjobban, és a 14. helyen végeztem. Sajnos díjugratásban nem indultam, mert a terepen kizárásra kerültem. Mai tapasztalatommal úgy gondolom, hogy sokkal eredményesebben szerepelhettünk volna, ha a felkészülést nem 1980 kora tavaszán kezdjük el, hanem legalább egy évvel korábban, mivel a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt a

OLÁH MIHÁLY

1949. január 25-én született Tiszacsegén. 176 centi magas, 76 kiló. Nős. Az Enyingi MEDOSZ sportolója.

Világversenyen még nem szerepelt. Többszörös magyar bajnoki helyezett.

1980. Moszkva olimpia. Oláh Mihály

lovaknak nem sikerült megfelelő rutint szerezniük. 1982-ben az o.t.á.F. szalkszentmártoni telepére kerültem korábbi vezetőm, Herczog Emil ajánlására, ott egy fiatal ménnel kezdtem dolgozni, Martalóccal, de sajnos az átszervezésekből kifolyólag nem tudtunk magasabb szinten versenyezni vele. A telep megszűnését követően, 1995-től külföldön, Olaszországban, Németországban dolgoztam. 2002 januárjában Némedi István hívott Üllőre, a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Karának Dórmajori tangazdaságába, ahol a mai napig lovakkal foglalkozom. Az idei évtől egy fiatal lovon ismét a military szakágban kívánok versenyezni.

2020

Számomra az egész olimpiai felkészülés, a verseny egy csoda, azóta is. Olyan közösségben, amelyben mindenki a sikert akarja, ritkán van az ember. Nagy útmutatást adtak az akkori vezetők nekem, amely végig befolyásolta a további életemet. A mostani lovasoknak is azt tudom ajánlani, hogy tűzzenek ki célokat maguk elé! Kemény, kitartó, következetes munkával, megfelelő szakmai alázattal mindenki képes a csodákra. Mert nekünk Moszkva akkor az volt!

Forrás: Népsport, Pegazus

2022. Kiskunhalas Lovas Olimpikonok I. találkozója.
Középen Oláh Mihály.

(balról: Juhász Tibor, Szotyori Nagy Kristóf, dr. Jármay Miklós Lovasszövetség elnökségi tagjai, Oláh Mihály, Horváth Zoltán, Cseresnyés László, Balogh István, Varró József, Krucsó Ferenc. A moszkvai olimpia lovas résztvevői.)

Szalkszentmártoni győztes a kutya-castingon

Az országgyűlés a 2022/23-as esztendőt Petőfi Sándor emlékévé nyilvánította a magyar költészet egyik legkiemelkedőbb, legismertebb alakja születésének 200. évfordulója emlékére. Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata pedig különleges kutya-castingot szervezett kis településünkön ebből az alkalmából. Vajon hogyan nézhetett ki a Petrovics család négy lábú kutya? Az Anyám tyúkja című vers soraiból ismerős Morzsa kutya megszemélyesítője komoly válogatáson esett át: a legfontosabb kritérium a jólneveltség, szófogadóság volt, hiszen az eb nem egyedül, hanem egy tyúkkal karöltve szerepelt a forgatáson. A végső fordulóra egy puli és egy mudi került be, melyet végül a szalki hegyes fülű mudi nyert nagy büszkeségünkre. Gazdájával, Balázz Szófiával folytatott beszélgetés során kiderült, hogy a Kedves névre hallgató eb egy nem akármilyen, terápiás kutya.

– Honnan kezdődött az ebek iránt szeretet?

– Mondhatom, hogy egészen korán, az anyatejjel szívtam magamba a kutyák iránti szeretetet. Amióta az eszemet tudom, imádom őket. Elvégeztem a rehabilitációs kutya-képző és jelzőkutya-képző vizsgákat. A jelzőkutyák ebben az értelemben személyi segítőkutyák, ezek az ebek valamilyen rohamszerű állapotot vagy állapotváltozást jeleznek. A mudiban megtaláltam azt a fajtát, amely minderre alkalmas lehet. Korábban volt egy szuka mudim, aki furcsán viselkedett időnként, rádőlt a lábamra, mintegy védő-óvó viselkedést vett fel. Míg rá nem jöttem, hogy mindezt akkor csinálta, amikor valaki lelkiileg megbántott. Teljesen rám volt hangolódva a kutya, ilyenkor ugye nem figyeltem oda annyira a külső történésekre, ő ezt azonnal érezte és próbált engem védeni. Amikor jobban elkezdtem a kutyát figyelni, hogy mikor viselkedik így, jöttem rá, hogy pl. görcsös fejfájásomat is észlelte, jelezte! Nah, ez volt az a pillanat, amikor eldöntöttem, hogy ezzel szeretnék foglalkozni. Természetesen azt sem tudtam, hogy van-e ilyen iskola, ami ezzel foglalkozik, hisz ez nagyon régen, a kétezres évek elején volt. Valljuk be, 20 évvel ezelőtt még nem is nagyon tudtunk ilyenek létezéséről.

– Van kedvenc kutyafajtád?

– Természetesen a mudi, hiszen ez egy ősi magyar pásztorkutya faj. Édesapám mindig is a magyarságra nevelt, tanított. Szóba sem jöhetett más kutyafajta. Bár eredetileg kuvaszt szerettem volna, de úgy alakult az életem, hogy kisebb méretű kutya után kellett nézmem, amit akár ölben is el tudtam vinni az állatorvoshoz. Keresgéltem a magyar fajták közül, mindenféle képen olyat szerettem volna, ami nem túl ismert, szükség van úgymond a támogatás-

ra az ismertség megszerzéséhez. Így lett a mudi. Gyakorlatilag olyan, mint egy kiskuvasz, csak állnak a fülei.

– Mit jelent egészen pontosan, hogy betanított kutya? Vannak olyan fajok, amelyekkel könnyebb dolgozni?

– Vannak típuskutyák, munka típusokra tenyésztett ebek – legismertebbek a vadász- és a juhász kutyák –, amelyek könnyebben alkalmazkodnak az emberekhez, ezeket könnyebben lehet tanítani, hiszen érzékenyebbek. Ezek a fajták évszázadok, évezredek óta az ember közvetlen irányítása alatt állnak. Ilyenek pl. a vizslafélék, spánielfélék, melyek sokkal tanulékonyabbak, mint azok az őrzőkutyák, akiket csak kicsaptak a hegyoldalba a nyájjal és őrző feladatot láttak el, mint pl. a kaukázusi juhász. Minden fajtának vannak típusú eltérő egyedei, amelyek másra is alkalmasak. Pl. a juhász kutyák közül a legismertebb a belga és a németjuhász, amiket minden kutyának neveznek. Ők már nemcsak terelnek, hanem egyben kereső, kutató, személyi segítő munkára is alkalmasak.

– Mennyi ideig tart egy kutya betanítása?

– Ez változó. Attól függ, hogy kölyök vagy felnőtt, kész kutyáról van szó. Egy kölyök betanítása azért hosszú idő, hisz neki közben fel is kell nőnie, egy pszichés érettséget kell elérnie. Egy úgymond készen kapott, felnőtt kutyánál pedig meg kell nézni, hogy egyáltalán alkalmas-e a betanításra. Ha számokkal szeretnénk kifejezni, fél évtől 1,5 évig terjedhet a betanítási időszak.

– Ha jól tudom, korábban versenyeztettél is?

– Igen, de az már régen volt, ma már csak kiállításokra járok. Volt egy magyar pásztorkutyám, vele az országos magyar pásztorkutyák munkaversenyén vettem részt.

A legnagyobb sikerem az volt, amikor az eredményhirdetésnél az én kennelelvem többször elhangzott, ugyanis több kutya is indult a kennelemből, melyek közül jónéhány dobogós lett.

– A mudi hogy viselkedett a forgatáson?

– Nagyon jól, nem volt nagy feladata, hisz csak ott kellett ülnie és nem volt szabad bántania a tyúkot. Szerencsére volt idő ismerkedni az állatoknak az udvaron. Semmi gondja nem volt a kutyámnak a tyúkkal, amíg az meg nem mozdult a ketrecében. Kedves azonnal ráfókuszált, így le kellett tiltanom róla. Tudja, hogy a tiltószóra mindent abba kell hagynia, egyszerűen le kell állnia. Maga a jelenet az emlékkiállítás konyhájában zajlott, ahol egyszerűen leültették a kutyát egy helyre. Természetesen mi nem lehettünk ott, becsukták az ajtót és fogalmam sem volt, hogy mi történik odabent, lehetőségem sem volt, hogy korigáljam a kutyát akár egy mozdulattal, kézi irányítással. Kint izgultam végig a felvételt, ugyanis a tyúk szabadon kóricált a konyhában a jelenet alatt. Szerencsére Kedves jól nevelt és jól képzett kutya, így a tyúk is megszuza ép bórral.

– Mik a jövőbeni terveid?

– A diabéteszesek világnapján tartott előadásom után felkeresett egy hölgy, és kiválasztottunk egy leendő segítőkutyát az almomból. Közeli célom, hogy kiképezsem ezt a kölyköt, levizsgáztassam diabéteszes segítőkutyának – ez kb. 1,5 év.

Több mint 30 éve foglalkozom kutyákkal, tenyészttem őket, kiállításokra járok, mindezt munka mellett. Nagyon szeretném, hogyha csak segítő és terápiás kutyákkal foglalkozhatnék, de ahhoz ki kell alakítanom nekem is egy ismertséget. Most jelenleg 9 felnőtt kutyám van és 4 kölyök, amikből az egyik egy diabéteszes segítőkutya lesz, a másik pedig Németországba megy, ahol majd sportolnak vele.

A kutya alapvetően vadállat: vadászik, húst eszik, ragadozó. Tulajdonképpen azt is mondhatjuk, hogy leszelidített ragadozó, mindig lesznek neki olyan reakciói, amelyek ebből az ősi ösztönből erednek. Ha úgy neveljük a kutyánkat, hogy mindent felépítünk az ősi ösztönökre és átforgalmazzuk, akkor gyakorlatilag majdnem kiüjtjük a genetikával öröklöttet. Megváltoztatjuk, és hogyha elég kockásan betartjuk a szabályokat,

akkor ez rettentő jól működik. Két dolgot tartok nagyon fontosnak egy kutya nevelése során: a letiltást, ami akár a kutya életét mentheti meg: nem támad, nem ugrik, nem eszi föl akkor sem az ételt a földről, ha én nem vagyok ott. A másik, hogy tudjam, mikor kell helyben maradnia és mikor szükséges visszahívnom: helyben maradás az életét mentheti meg, pl. ha városi viszonylatban nézzük, jön egy autó és a kutyám átmege az utca túloldalára, nekem villámgyorsan fel kell mérni a helyzetet, hogy átér a kutya vagy sem. Tudnom kell, hogy mit reagál, az első szóra jönni fog vagy hezitál. Ha utóbbiról van szó, akkor maradjon helyben, álljon meg, üljön le, a lényeg, várja meg, míg elmegy az autó. Ezek nagyon fontos alapok, melyekre szinte bármit lehet építeni. Pl. egy korábbi kutyámat úgy neveltem, hogy járdaszegélynél mindig le kellett ülnie, mert ha megállok, akkor van időm körbenézni, észrevenni az elszuhanó autót. Egyik alkalommal előfordult, hogy én siettem volna, de a kutya leült, mert tudta és emlékezett rá, hogy ott mindig meg kell állnia. A következetesség nagyon fontos egy-egy kutya nevelése során.

Balázs Zsófia – Borbély Éva

KIS LAK ÁLL A NAGY DUNA MENTÉBEN

**Helyszín: Szalkszentmártoni Művelődési Ház
Szalkszentmárton, Petőfi tér 15.
Időpont: 2023. április 15. 18:00**

2020 Nemzeti Kulturális Alap
Pécsi 200 IDEGENS KOLLEGIUM
Támogatásával megvalósuló program.
A pályázat azonosító: 490183/56

**Szamosközi István
Kis lak áll a nagy Duna mentében
Szereposztás:**

Petőfi Sándor	Duda Dániel
Nagy Zsuzsika	Bajusz Bernadett
Balla István, tanító-káplán	Buskó Renátó
Szűcs János, rektor	Sándor Zsombor
Bernolák Soma, tanító	Rózsa Zalán
Nagy Pál, közbirtokos	Holhos Tamás
Nagy Pálné	Darics Boglárka
Petrovics István	Trencsényi Ferenc
Hrúz Mária	Devecseri Mátyásné
Petőfi István	Czili Lehel
Szalai Erzsike	Sándor Márta
Iluska	Sándor Klára
Erős Mihály, harangozó	Laub Miklós
Julcsa	Koch Linda
I. Asszony, Örzse	Nagyné Csanádi Ilona
II. Asszony	Polák Józsefné
Rendezőasszisztens	Fúriné Varga Ágnes

**Vecsei diákok: Horváth Anna, Berchi Mónika,
Ruzsnyák Martin Tamás, Panci Márton**

Rendező: Laub Miklós

Úttörős hírek

*D*ecemberben az iskolások segítségével megköszöntük falunk adventjét szobrászok szorgosságát. Köszönetet mondtunk a gyermekekért sokat fáradozóknak.

Petőfi 200 Rajzpályázatunk minden alkotóját jutalomban részesítettük

Hírt adtunk a kiadásra váró legújabb Majsai Károly kötetről

200 Program vár!

Hagyományos fáklyás felvonulás

2023. március 14-én, kedden este 3/4 7-től kényelmes cipőben gyülekezünk a Szent Márton téren.

Innen indul **7 órakor** a márciusi ifjakról megemlékező sétánk. A programnak kb. 8 órakor lesz vége.

Alsósok, óvodások szülővel, nagyszülővel vagy nagyobb testvérrel jönnek.

Minden érdeklődőt szeretettel vár:

Erzsi néni

Meghívó

A 3143. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat (Szalkszentmárton), Szalkszentmárton Község Önkormányzata, a Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Általános Iskola, a Petőfi Sándor Emlékmúzeum Múzeumbarati Köre, a Múltunk Öröksége Alapítvány tisztelettel meghívja Önt

ELSŐ (PETŐFI) SÁNDOR NAP

című rendezvényére,
melyre **2023. március 18-án** kerül sor.

A találkozó helyszínei:

Petőfi Ház, 6086 Szalkszentmárton, Petőfi tér 14.
Petőfi Sándor Művelődési Ház, 6086 Szalkszentmárton, Petőfi tér 15.

Kérjük részvételi szándékát (valamint azt, hogy megrendeli-e a birkapörköltet) 2023. március 10-éig jelezze a következő elérhetőségeken valamelyikén:

Kerner Erzsébet
6086 Szalkszentmárton, Malom u. 15.
kernerzsi@gmail.com, (20) 479-88-93

Program:

9.30 – 10.00: Beérkezés, regisztráció
10.00 – 10.30: Petőfi Sándor és Majsai Károly és az úttörőcsapat emléktáblájának megkoszorúzása (helye: Petőfi-ház)
10.30 – 11.30: **Az EMLÉKKÉPEK a 3143. számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat történetéből, a szalkszentmártoni Petőfi-házban eltöltött éveiről, a kezdetektől 1971-ig Majsai Károly tollából c. könyv bemutatója (helye: Petőfi-ház)**
11.30 – 14.00: Közben ismerkedés a Múzeummal és a faluközpont nevezetességeivel
12.00 – 13.00: Ebéd (helye: Művelődési Ház)
(Ebéd: hagyományos szalki birkapörkölt, mely március 10-ig rendelhető. A birkapörköltet kevésbé kedvelőket az Édes Álom Cukrászda termékei várják: sütemények, hot dog, pizza, lángos...)
14.00 órától: Pillanatok a 75 éves 3143. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat múltjából – alkalmi kiállítás megnyitása és beszélgetések a Művelődési Házban.
A kiállításhoz úttörő történeti tárgy, dokumentum, visszaemlékezés hozható, mely vissza is vihető vagy itt is hagyható.

Könyvtári élet

Senki sem gondolta volna, hogy a covid után jön még rosszabb. Mindenkit hidegzuhanycént ért a háború lefojlyása, nem is beszélve az utána következő energetikai megszorításokról. De ezt is – mint annyi mindent – átvészeltük!!! A fonodás kis nyugdíjas „csapatunkkal” volt hogy órákat beszélgetünk a szomszédban dülő harcokról, visszaidézve a régmúltat.

De mindezek ellenére azt mondhatom, hogy pozitív évet tudhatunk magunk mögött. A kölcsönzéseket sikerült megduplázni, programokban is bővelkedtünk. Elindítottuk amatőr kis „bábtársulatunkat” a baba-mama klub irányítójával: decemberben A télapó kesztyűje című mese feldolgozásával debütáltunk, egyben búcsúztattuk az évet. Majd Maci nap alkalmából Brumi és a téli álom című bábelőadásunkkal kedveskedtünk a legkisebbeknek. *Zárójelben megjegyezném, amatőr kis társulatunk bővül – szívesen fogadjuk vállalkozó kedvű kicsik és nagyok jelentkezését egyaránt.*

Többször adott helyszínt olvasótermünk rendhagyó iskolai óráknak is. Egy éve indított baba- mama klubunk is számos új taggal bővült, nyugodtan mondhatjuk, hogy jelentősen megfiatalodtunk.

Angol nyelvi bőrönd is érkezett könyvtárunkba, melyet a nyelvtudás könyvtári környezetben történő fejlesztéséhez állítottak össze a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár kollégái. A dokumentumok köré színes foglalkozásokat lehet építeni, elősegítve ezáltal az angol nyelv tanulását.

Meglátogattak minket a megyei kollégák is, mely során egy mesefoglalkozás keretén belül ismerkedtek meg játékosan Kodály Zoltán életével az 1-2. osztályos tanulók.

A magyar kultúra napjára emlékezve kódkereső játékban vettek részt a felső tagozatosok: az elrejtett himnusz kéziratot kellett megtalálnia a gyerekeknek.

Valentin nap alkalmából retró képkeretet készítettünk a fonodás kis csapat közreműködésével – ezúton szeretném megköszönni segítségüket!

Az elengedhetetlen könyvtárhasználati óra sem maradhatott el, mely során a kölcsönzés menetéről beszélgettünk a 2. osztályos nebulókkal.

Nem utolsósorban pedig létrehoztuk facebook csoportunkat, ahol elsőként értesülhetnek a csoport tagjai a könyvekhez tartozó játékos fejtörőkről, könyvtári programokról, író-olvasó találkozókról, könyvajánlókról stb.

Igyekszünk minél többször megszólítani a település olvasóit, még jobbra fejleszteni szolgáltatásainkat, figyelembe véve a könyvtárlátogatók igényeit.

Borbély Éva

A kutyák helyes táplálása

A kutyák alapvetően húsevő állatok, ezért táplálékuk fő alkotóelemei a hús, illetve a különböző állati eredetű tápanyagok (tojás, tejtermékek, zsír, kötőszövet stb.). Mindezek mellett, a kutyák olyan sikeresen alkalmazkodtak az emberrel való együttéléshez az elmúlt 100-150 ezer év alatt, hogy manapság táplálékukat jelentős részben növényi eredetű alapanyagok is alkotják (gabonafélék és zöldségek). Ezt bizonyítja az a tény, hogy bélcsatormájuk arányaiban is jóval hosszabb, mint a kizárólag hússal táplálkozó állatok emésztőrendszere (pl. a macskák), és fejlettebb vakbéllel is rendelkeznek, ami pedig azoknak a baktériumoknak ad otthont, amelyek a nehezen emészthető növényi anyagok lebontását végzik.

Tápot vagy nem tápot?

Napjainkban a kutyák inkább tápot, kevésbé „házikosztot” fogyasztanak. A kutyatápok előnyökkel bíróak abból a szempontból, hogy hosszú az eltarthatóságuk, könnyű az elkészítésük (hiszen csak ki kell tálalni), és egységes a beltartalmuk, ami mindaddig azonos marad, ameddig ugyanazt a tápot etetjük. Hátrányuk viszont az, hogy általában a kutyák kevésbé kedvelik őket, mint a házi kosztot, felmerül az, hogy „ki tudja, mit tesznek beléjük”, továbbá sok olyan anyagot tartalmaznak, amelyek alapvetően nem alkotói a kutyák természetes étrendjének (pl. kukoricadara). Rendkívül nagy a választék a kutyatápok között, nagyon sokféle van, és nagyon sok árfekvésben. Meglehetősen zavarba ejtő tehát, amikor felmerül, hogy tulajdonképpen milyen tápot vegyünk, és mennyiért?

Annai a lényeg, hogy jó minőségű táplálékot egyenek kutyáink! Amennyiben:

1. Az összetevők között az első között a „hús” szó szerepel, és annak mennyisége minimum 16% -a a tápnak,
2. egy kutya szívesen fogyasztja az adott tápot (szereti),
3. hosszabb idejű fogyasztása után is megfelelően fejlődik az állat (szép fényes a szőre, élénk a tekintete, aktív és eleven a viselkedése, jó a kondíciója és nem alakul ki semmiféle táplálékra visszavezethető allergia)
4. viszonylag kevés, tömör (könnyen összeszedhető) az ürüléke.

akkor az a táp jó minőségű, és teljesen mindegy, hogy mi a neve és mennyibe kerül. Minden más esetben a táp nem megfelelő minőségű. A jó minőségű tápokból – mivel jobban értékesülnek – lényegesen kevesebbet kell etetni, mint a gyengébb minőségűekből, és etetésük során semmiféle más kiegészítésre nincsen szükség.

Ugyanezek a szempontok vonatkoznak a házi kosztra is. Csak olyan „ételeket” etessünk a kutyákkal, amelyek megfelelnek a fent említett kritériumoknak, azokból is jó minőséget, megfelelő mennyiséget, és szigorúan főzve (!), ha sertéshúsról van szó. A száraz vagy áztatott kenyér, nyers burgonya, olajos ételmaradék (moslák) semmiképpen nem megfelelő táplálék kutyáink részére.

BARF etetés „úri módon”

Manapság nagy divatnak örvend a nyers koszttal való, vagy az ún. BARF etetés, amelynek kétségtelenül van létjogosultsága, azonban ez a táplálási mód sok veszélyt is hordozhat magában. Nyers hústól súlyos betegségeket kaphatnak el kutyáink. Ilyenek pl. az Aujeszky betegség – nyers vaddisznó vagy vaddisznóval keresztezett házi sertés húsanak etetése esetén, Campylobacteriummal vagy salmonellával fertőzött baromfi származékok etetésekor. Ezért feltétlenül leinformálható, megbízható helyről szerezzük be a nyers húst.

Hányszor etessünk?

A kölyökkutyák elválasztása 3 hetes korban kezdődik és kb. 6-7 hetes korban fejeződik be. A néhány hetes kölykök naponta mintegy 10-12-szer szopnak. Amikor áttérünk az etetésre, fontos, hogy

naponta sokszor, kis mennyiséget tegyünk eléjük. 3 hónapos korig naponta mintegy három-négyszer etessünk egyenlő időközönként egyenlő mennyiséget, 4 hónapos kortól 6 hónapos korig pedig kétszer-háromszor. Ezt követően pedig naponta egyszer-kétszer.

Nagytestű kölyökkutyáknál rendkívül fontos arra ügyelni, hogy ne legyenek túletetve a kiskutyák, mert rendkívül nagy a növekedési erélyük. Ez könnyen belátható, ha példának veszünk egy német dogot, amelynek születési testtömege 40-50 dekagramm, majd 1 éves korában eléri a 60-70 kg-ot. Ezek a nagytestű kutyák egy év leforgása alatt gyakorlatilag megszázszorozzák testtömegüket(!). Ha mennyiségben, energiában és fehérjében túl gazdag étrenddel tápláljuk a nagytestű kölyköket, akkor túl gyorsan fognak megnőni, viszont támasztórendszerük (csontozatuk és ízületeik) fejlődése nem tud arányos lépést tartani testtömegük növekedésével. Ennek az lesz a következménye, hogy már fiatal korban súlyos ízületi és csontrendszeri elváltozások alakulhatnak ki, amelyek, később vagy elmúlnak (pl. csontthártyagyulladás), vagy nem (pl. csípő vagy könyökizületdiszplázia)! Akár gyógyulnak, akár nem, az ilyen jellegű betegségek mindig nagy és hosszan tartó fájdalmat okoznak a kutyának, nehezen és költségesen kezelhetők, és sok aggodalmat okoznak a gazdáknak. Mindenképpen csak akkora mennyiséget etessünk, amennyi javasolt a tápok útmutatóján.

Mennyit etessünk?

Egyre több kutyatápanyaggyártó cég veszi figyelembe a kutyafajtákra, élettani állapotokra és igénybevételre jellemző táplálkozás eredetű betegségeket, és úgy alakítják ki a tápok összetételét, hogy az optimális és szinte „egyedi” legyen. Mindenképpen csak akkora mennyiséget etessünk, amennyi javasolt a tápok útmutatóján. Egy kutya kondícióját akkor lehet megfelelőnek minősíteni, ha bordáit ugyan nem lehet látni, de lehet sejtetni, tehát azok körvonalai előrajzolódhatnak mozgása során, továbbá, ha ülő állapotában egy kinyújtott tenyér könnyen behelyezhető combja és lágyéka közé. Ha ez nem lehetséges, akkor kutyánk túlsúlyos. Ha viszont hátán végigsimítva „zavaróan” érezzük a gerincvonalát és medencecsontja „szúr”, akkor a kutya túl sovány. Érdekes jelenség, hogy manapság inkább túlsúlyosak a kutyák, mint túl soványak.

Ha tápot váltunk kutyánknál, akkor azt csak fokozatosan, kb. egy hét leforgása alatt tegyük meg. Minden nap egyre kevesebbet adjunk a régi, és egyre többet az új eledelből. Ha táplálékot változtatunk, akkor megváltozik a bélfóra összetétele is, és ha ez túl gyorsan történik, akkor felborul a kialakult egyensúly, amit gyakran igen nehéz visszaállítani. Ennek egyenes következménye lesz makacs hasmenések kialakulása.

Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az etetés után minimum 2 órán keresztül a kutyák pihenjenek, lehetőleg kennelben vagy lakásban (azaz zárt helyen), és ne futkározzanak, ne ugráljanak, ne legyenek túl aktívak, a gyomorcsavarodás veszélye miatt. A kutyák, lévén falánk állatok, nagymennyiségű táplálék behabzsolására képesek, aminek következtében könnyen kitágul a gyomruk, ami anatómiai okokból rendkívül könnyen megfordul, átcsavarodik. Ez különösen a nagytestű, mély mellkasú fajtákra vonatkozik (dobermann, vizsla, németjuhász stb.). Ez a gyomorcsavarodás, amennyiben 6 órán belül nem kerül ellátásra, biztosan halálos lefolyású!

dr. Péterfi Nóra
praxisvezető szakállatorvos
Tassi Állatorvosi Rendelő és Patika

A Parókia titkai

(harmadik rész)

Eljössz hozzánk? Persze, változott a világ – de a Parókia nem is olyan régen még egyet jelentett a Lelkészi Hivatallal, az irodával, az ügyintézővel. És persze a mély beszélgetésekkel. Az emberek jöttek-mentek, a lelkész, vagy a lelkész felesége, a tiszteltes asszony pedig otthon mintha csak azt várta volna, hogy valaki megint jöjjön. Lehetőleg jó hírrel: keresztelő lesz, házasodni készülünk! De jöttek a nehézséggel, a gyásszal is – a Parókián gyűltek össze az emberek bajai, tragédiái. Amit pedig mindenki elvihetett magával: befogadás, meghallgatás, megértés, tanács. És ami a legfontosabb – isteni jelenlét.

Igaz, hogy az életmód változott, az egész falué, nem csak a lelkész családé, és valóban a lelkészi munkakör is más már, mint volt ötven évvel ezelőtt, amikor elég volt egy kétszáz éves szög a mestergerendába és kész volt az iktató, de a lényeg nem változott. Azért nem, mert az Ige beszél nekünk az áldott állandóságról: Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. (Zsidók 13, 8) A Parókia ajtaja ma is nyitva áll – sokan be is találnak, és aki komolyan keresi a megnyugvást, a megbékélést, a megoldást, az ma is megérti az Ige köré gyűlve Jézus ígéretét: aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el. (János 6, 37)

Tehát maradjunk még egy kicsit belül. Szép nagy, tágas épület, ez kívülről is látszik. Biztos sokan elgondolkodnak – mit lehet egy ekkora épületben csinálni? És valóban: hatalmas szobák, porlóval elérhetetlennek tűnő belmagasság, széles fehér ajtószármak, rajtuk súlyos réz kilincs. Miért ilyen nagy? Hadseregnek készült?

Ha már itt tartunk, ugyan nem hadseregnek, de egy seregnyi gyerekek – a református lelkészcsaládokban régi hagyománya van a nagycsaládnak. Valahogy a közösség is elvárta a lelkészétől, hogy ebben is példát mutasson a falu népének – persze mellette azt is elvárta, hogy a gyerekek, ha sokan is vannak, legyenek mindig tiszták, rendesek, jól ápoltak, jól neveltek. Elsők a gyermekistentiszteleten, okosak a konfirmáción, hűségesekek a templomban. Isten segítségével ez legtöbbször sikerült is. A másik ok, amiért a

falusi házaknál nagyobbra építették a Parókiákat, az nemes egyszerűséggel a hiúság volt. Ha körülnézünk a falu régi épületei között, vannak hasonlóak: a szomszédos volt jegyzői ház, vagy a Fő út kanyarulatában a Csaplár bírósági háza. A nagy épület módor, rangot jelzett. A gazdája is „nadrágos” ember volt, a község vagy a község vezetője. Kijárt neki a tisztelet. Persze a hiúság olykor elragadta a jószándékú gyülekezetet – körülnéztek ám a környéken, a szomszédos Parókiáknál is illett szebbet, jobbat, nagyobb építéni! A harmadik ok végtelenül praktikus. A templomon kívül nem volt más épülete a gyülekezetnek (a melléképületeket nem számoljuk), ha presbiteri gyűlésre, konfirmációs felkészítésre vagy gyermekistentiszteletre került sor, a lelkészlakásban tartották, és bizony, ha télen nagyon hideg volt, a Parókián tudott összehúzódnai a bibliórás közösség, vagy éppen az esti istentisztelet igehallgató népe.

De mivel fűtöttek? Fával, mi mással! Nem is így értettem – a rendszer az érdekes. Központi fűtés még nem volt, legfeljebb akkor, ha mint a viccbe középre húzták a kályhát. Okosak voltak ám elődeink! A Parókián két kastélykéményt építettek. A két kémény minden szobával érintkezett – a szobákba épített tömegkályhákat, mázas fűtőtesteket vagy vaskályhákat pedig csak a kéményből lehetett tüzelni. A kéményen a házkijáratához legközelebb eső oldalon a vakolatveréskor találtuk meg a boltíves ajtót, amin valaha vasajtó lehetett éppen úgy, mint Petőfi szobája mellett a Múzeumban. A cseléd feladata volt a tüzelő behordása, majd pedig a fűtőtestek betüzelése a kéményben állva, ahol kényelmesen elfér három emberes ember is. A befűtést követően a meleg áramlását sem bízták a véletlenre – ma is megvan még kettő mives forgatható tárcsás átszellőztető, ami segítette a levegő útját.

A kéményt kitararítottam. Szegény az eklézsia, maga harangoz a pap. Nem találtam aranyat, ezüstöt, bankót. Nem találtam Petőfi kéziratot sem – egy kéményben furcsa is lett volna. Hat talicska saskó volt benne. Meg egy régi ácsszekerce vasa. Régi, ügyes mesterek hagyatéka. Annyi idő biztos megvan, mint a fedélszék, amikor készítették, ha ugyan nem több.

(folytatása következik)

Alföldy-Boruss Dániel
református lelkész

A Katolikus Egyházközség hírei

A Katolikus Egyházközség 2023-ban január 1-jén Újvízi szentmisével kezdte a nehéznek és bizonytalannak tűnő évet. Megemlékeztünk a december 31-én elhunyt XVI. Benedek pápáról, és imádkoztunk, hogy a nagy egyházfő szellemi öröksége továbbra is építse az Egyházat.

Január 6-án, Vízkereszt ünnepén köszöntöttük a Három Napkeleti Bölcsét: Gáspárt, Menyhértet, Boldizsárt.

Január 16–19. között Ökumenikus Imahetet tartottunk Dunavecsén és Szalkszentmártonban egyaránt. Jó volt ismétellen megélni a közösségi együttlétet, az Ige és a tanítás útmutatását követve.

Január 22-én, imádságunkban különösen is a hazáért fohászokdtunk, hiszen a Magyar Kultúra Napján a Himnusz születésének 200. évfordulójára is emlékeztünk.

Február 5-én Gyertyaszentelés és Balázs-áldás is történt a szentmisén, különösen is fontos, hogy Szent Balázs püspök égi közbenjárására megszabaduljunk a torokbajtól és minden más bajtól.

Február 12-én, a Betegek Világnapján imádkoztunk a be-

tegek gyógyulásáért, és felvehették a jelenlévők a megerősítő szentséget.

Csodálatos érzés volt átélni a könnyes szemű idős emberek imádságát a betegek kenetének felvételekor.

Február 22-én, Hamvazószerdán 10 órakor településünk katolikus hittanosaival és a hetedikes református hittanosokkal, Dániel tiszteletes vezetésével elkezdttük a nagybőjtöt, és hamut szórva a fejünkre a bűnbánat felé fordultuk.

Február 24-én, az ukrán-orosz háború kitorésának első évfordulóján keresztutat végeztünk a békéért.

Február 26-án a három egyházközség hölgy tagjainak lelkigyakorlatot tartottunk Dunavecsén.

A plébánia felújítása továbbra is tart, igyekszünk otthonossá tenni, a közösség számára birtokba adni a helyiségeket.

A fiatalok február 24-én este közös filmnézéssel, pizzázással és jó beszélgetéssel vették birtokba a nagytermet, melyet társasjáték est követ hamarosan.

Bese Gergő

Csak ülök és mesélek.... (Gondolatok a gyógypedagógus-tanító-tanár szemszögéből) I.

Mi is az a mozgásterápia?

Az idegrendszer fejlesztését szolgálja, segít a tanulásban, a viselkedészavarokban és sok-sok számos területen, ami a gyerekeknek nehézséget okozhat a fejlődésük során. A vizsgálatokat figyelembe vevő, sokrétű fejlesztő feladattal rendelkező, gazdag eszközhasználatú mozgásformák, a nagy- és finommozgások stimulálása és fejlesztése során tovább építik az idegrendszert. A mozgásterápiák használatával az organikus éretlenség hamarabb elmulasztható, és az elért fejlődési eredmények tartósabban megszilárdulnak. Jól kombinálható más, speciális felzárkóztató terápiákkal. A legismertebb mozgásterápiák a teljesség igénye nélkül: Alapozó terápia, TSMT-I. és TSMT-II., HRG, Dévény-módszer, Ayres terápia, Bobath módszer, Katona-módszer, Szenzoros Integrációs Terápia stb...

A TSMT terápia lehet: • Egyéni, tervezett szenzomotoros tréning (TSMT-I.), • Csoportos, tervezett szenzomotoros tréning (TSMT-II.).

HRG A terápiába vételt megelőzi neuro- és szenzomotoros szemléletű vizsgálat 3 hónapos kortól 5 éves korig. Állapot- és mozgásvizsgálat 5 éves kortól, hogy érett, ügyes, okos és talpraesett gyerekek üljenek majd az iskolapadokban. A TSMT-I. Egyéni terápia azoknak a gyermekeknek javasolt, akiknek az előzetesen elvégzett felmérési eredménye ezt indokolja, vagy a gyermek a felmérés során nem együttműködő, nem hozható vizsgálati helyzetbe. Ezek a tényezők kizárják a csoportban folyó munkát. Ebben az esetben a gyermek tüneteinek megfelelően, a terapeuta által írt tornasort a szülő otthon végzi a gyermekkel heti több alkalommal a megbeszélte útmutató alapján. A terapeuta maximális segítséget nyújt a szülőknek a feladatok otthoni alkalmazásához. Betanítja a feladatsorokat és a hozzájuk kapcsolódó énekeket, mondókákat, segít a megfelelő fejlesztőeszköz kiválasztásában, hogy mindezeket teljes biztonságban tudják alkalmazni az otthoni körülmények közt. Ötszáznyolcvan különböző feladat biztosítja, hogy a vizsgálati eredményt figyelembe véve személyre szabottan lehessen összeállítani a feladatsorokat. 1-2-3-4 hetente figyeli a terapeuta az aktuális állapotot, és a szülőkkel való beszélgetés alapján változtatja, nehezíti a tornasort attól függően, hogy a gyermek mennyire tudta elsajátítani a feladatokat. Egy-egy tréninget 8-12 hétig

kell a gyermek állapotának megfelelő mennyiségben végrehajtani. Általában 3-6 egyéni tréning után jutnak a gyerekek olyan fejlettségi szintre, hogy képesek legyenek a csoportos TSMT-fejlesztésben részt venni. Az egyéni terápiában komplex fejlesztés is folyhat, a nem beszélő gyermekeknek beszédkísérelő és szókéscsfejlesztő terápia is szükséges lehet. Ugyanakkor az iskolába induló gyermekek között is lehet olyan eset, ahol a sikerek érdekében komplex kognitív és mozgásterápiát kell alkalmazni.

Tünetek, melyek megléte indokolhatja a szülő részére gyermeke TSMT fejlesztését: • Idegrendszeri éretlenség, • Megkésett vagy túl gyors mozgásfejlődés, • Megkésett beszédfejlődés, • Diszgrammatikus beszéd, • Gyenge koordinációs készség és egyensúlyérzék, • Viselkedésproblémák, • Figyelmi problémák, • Feladattudat és feladattartási problémák, • Irányíthatóság és együttműködési készség problémái, • Tanulási nehézségek, • Beilleszkedési problémák, • A gyermek napi ritmusában bekövetkező változások (változik az alvás-ébredés ideje, a napi aktivitási periódusa átalakul), • A norma- és a követelményrendszer elfogadásában jelentkező gondok, • Hiperaktivitás, • Autizmus.

Mi várható? Fejlődik, beindul a gyermek beszéde, mozgása, ügyesebbé válik. Mozgékonyabb lesz, javul a figyelme. Hosszabbodik a játékidője, javul a manipulációja. Egyensúlyérzete és koordinációja javul. Utánozni kezdi a látott, hallott mintákat. Érdeklődőbb, együttműködőbb, kiegyensúlyozottabb lesz. Gyakorlati tanácsok: fontos betartani a terapeuta utasításait, azt az íratlan szabályt, hogy a terapeutaival szoros legyen az együttműködés, minden változást megbeszélni, valamint önhatálmúlág terápiát abbahagyni nem szabad, mert sokkal nehezebben fejlődik a gyermek, vagy akár vissza is eshet. Amennyiben betartják a szabályokat, a fejlesztésnek szép eredményei lehetnek. A leírt tünetek alapján a szülők bátran keressék fel a megfelelő szakembereket, hogy mielőbbi segítséget kapjanak a gyermekek, mert ha csak az iskolában kerül megállapításra a probléma, akkor már sokkal nehezebb a segítségnyújtás.

„Fény vagy Te is, Ragyogj hát, Melegíts és égess, Hinned kell, hogy a világ Teveled is ékes.” Tóth Árpád

Szaplár Péterné Teri

Gyerekszáj

Órdéyi Dzszenifer Jázmin vagyok, 8. osztályos tanuló. Artistának (cirkuszi fellépőnek) tanuló.

De hogyan is kezdődött? Induljunk az elejéről.

2021. augusztus 1-jén szüleimmel, húgommal elmentünk egy vándorcirkuszbba, méghozzá a Magyar Varga's Nagycirkuszbba. Egy nagyon színvonalas előadás volt, megtetszett a cirkuszi élet, annak varázsa. 2021. augusztus 30-án megkaptam az első zsonglőr labdáimat. Majd egy kis idő múlva – amikor már 3 labdával tudtam zsonglörködni – elkezdtem gyakorolni a hulahopp karikázást. Az elején még el sem tudtam képzelni, hogy egy nap 6-7 karikával is fog menni. Gondoltam egyet és elkezdtem egyszerre hulahoppozni és

zsonglörködni: hulahopp karikát pörgettem a lábamon, közben 4 labdával zsonglörködtem.

A 2022. június 3-ai iskolai Tarkabarka rendezvényen már felléptem a zsonglőr és hulahopp produkcióval. 2022. augusztus 17. óta járok egy nagyon jó artista tanárhoz.

2022. november 09-én szüleimmel elmentem a Budapesti Baross Imre Artistaképző Iskola nyílt napjára. Ahogy beléptünk, egyből éreztem, hogy ide kellene elküldeni a felvételi lapot is. Így, mikor hazaértünk, egyből megnéztem, hogy mi kell ahhoz, hogy felvegyenek abba az iskolába, ahol az álmom valósíthatom meg, hogy egyszer majd nekem is tapsolhasanak, míg én a porondon egy nehéz produkciót mutatok be.

Jelenleg a gyakorlati felvételre készülök, amihez többek között kell a kézenállás, zsonglörködés, kötélmászás stb. – nem lesz könnyű, de remélem, sikerülni fog!

Dzsizsi

Jogsegély pszichiátriai jogsértések esetén

Olyan károsultaknak működtet jogsegélyszolgálatot az **Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány**, akik egy pszichiátriai kórházban, intézetben szenvedtek sérelmet: egészségkárosodást, megaláztatást, igazságtalan kényszerkezeléseket vagy akár egy szeretett családtag elvesztését.

Az elmúlt 25 év során az alapítványt több ezren keresték fel ilyen panaszokkal, így szinte nincs olyan pszichiátriai jogsértési eset, amelyben ne tudnák, mi a teendő. Jogsértés esetén kivizsgálásokat indítanak, és eljárnak a megfelelő hatóságoknál.

Aki szükségtelenül elvégzett pszichiátriai kezelések miatt elveszti egy szeretett, gyakran magára marad a gyással és a veszteséggel, pedig felelősségre vonással elejét vehetjük, hogy másokkal is megtörténhessenek hasonló esetek. A pszichiátrikon átélt traumák, lekötözések, kényszerkezelések szintén életre szóló megrázkódtatást okozhatnak, mely esetekben sokszor ugyanígy kiharcolható az igazságszolgáltatás. A jogvédőknek számtalan esetben

sikerült már elérniük, hogy az elkövetőt elmarasztalják, illetve hogy a károsult kártérítést kapjon.

Az alapítvány egy nemzetközi emberi jogi szervezet, az **Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért (CCHR)** hazai csoportjaként működik. Magyarországon is sok még a teendő, hiszen hazánkban is használnak még elektrosokkot, szállítanak kényszerrel a pszichiátriára embereket – a megalázó bánásmóddal, az emberi jogok elhanyagolásával kapcsolatban az Alapvető Jogok Biztosa (ombudsman) is számos alkalommal felemelte már a szavát a hazai pszichiátriák kapcsán. Mindezek még ma is rendszeresen sérítik a pszichiátriai kezelték emberi jogait, ezért nagy szükség van egy olyan jogsegélyszolgálatra, amely kifejezetten az ilyen sérelmek esetén nyújt segítséget. Ha Ön vagy barátja, családtagja sérelmet szenvedett a pszichiátrián, kérje az alapítvány segítségét!

Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány

+36-1/342-6355, +36-70/330-5384
(minden hétköznap 9.30–17 óráig)

Szalk ÖTE

2023-as évünk eddig elég színes események terén. Kapunk riasztást összedőlt házhoz, autóbalesethez, vihar okozta károkhoz és számos tűzesethez is. Ezek közül a legjelentősebb a falunkban történt február 13-án, ahol egy családi ház vált lakhatatlanná. Az önkormányzat egyből gyűjtést szervezett a családnak, de történetük az egész országot megmozgatta. Ennek köszönhetően hamarosan megkezdhetik otthonuk újjáépítését.

Az idei évben is több programot tervezünk, közöttük a húsvéti ajándékosztást, habpartyt, majális, de ezekről Facebook oldalunkon fogunk tájékoztatást adni.

A 2023-ra kiírt eszközbeszerzési pályázatban megpályáztunk több légzőkészüléket, ill. az ehhez tartozó palackokat. A pályázatban elnyert összegből megvásárlásra kerül 1 db légzőkészülék.

Köszönjük azoknak, akik eddig támogatták munkánkat, ezt továbbra is megtehetik akár ADÓJUK 1%-ával.

Adószám: 18358315-1-03

Bankszámlaszám: 11732198-20003892

Lengyelné Tóth Nikolett

Szalkszentmártonra érkezett a Petőfi-busz

Januárban egy napig látogathatták az érdeklődők a Petőfi Sándor emlékévre létrehozott múzeumbuszt.

Az utazó kiállítás 10 relikvia, hozzájuk kapcsolódó versek, illetve képek segítségével idézte meg a költő életútját.

A képzeletbeli utazás végén lehetőség nyílt a tárlatot megtekintőknek játékos feladatok megoldására, mely során próbára teheték a kiállításon megszerzett tudásukat.

A Szalki Szederinda Néptánc Egyesület hírei

A Szalki Szederinda Néptánc Egyesület évről évre bizonyítja, hogy munkássága és szakmai elhivatottsága példaértékű a környező települések egyesületei számára. Számos értékközpontú programmal, fellépéssel, élményekkel teli nyári táborral büszkélkedhet az elmúlt esztendő tekintve.

Hatalmas siker és elismerés övezte az I. Pünkösdi Forgatógot, mely 2022 júniusában került megrendezésre. A fesztivál a néptáncosok fellépésével vette kezdetét. A Szalkszentmártoni Szederinda Néptánc Egyesület Csiperke csoportja Rábaközi táncokat mutatott be, az idősebb korosztályt képviselő Cziberke csoport pedig Nyárád-menti táncokat adott elő a színpadon. Az egyesület hagyományai között megemlíthetjük a húsvéti locsolkodást, az éjszakai májusfaállítást a lányos házaknál és a gyermek néptáncbort is.

A díszes ruhába öltözött táncos leányok és legények kitáncolták a májusfát. E táncalkalom, a fa körül táncolása szerves része annak az Európa-szerte kimutatható hagyománynak, amely a tavaszi ünnepkör szertartásos táncainak emlékét őrzi.

Az őszi ünnepkört színesítve immár nyolcadik alkalommal szervezte meg az egyesület hagyományos Komámasszony elnevezésű bálját, melyre a környező települések néptáncosai, népi hagyományokat szerető és támogató vendégei érkeztek. A báli bevételből az egyesület munkáját és a néptáncosok vi-selettárának fejlesztését, bővítését valósították meg.

A néptáncosok aktív képviselői a közösségi kulturális hagyományok és értékek ápolásának is, így több meghívást kap-

tak Szalkszentmárton község és a környező települések ünnepi alkalmaira is. Az idei év március idusa is egy emlékezetes nap lesz az egyesület és a táncosok életében. A Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola és a Szederinda Néptánc Egyesület növendékei többek között a március 15-ei ünnepségen is részt vesznek, Szalkszentmártonban. Ezen alkalommal végigkísérik a megemlékezés és koszorúzás menetét. A műsor záróprodukciójaként mutatkozik be az ifjúsági korosztály. Az énekes és verses részek mellett megjelenítenek nyárádmagyarosi, gömöri táncütődöket is. Az előadás egyfajta tisztelgés szabadságharcos hőseink előtt. Tánckaruk nagy várakozással áll a fellépés előtt, hiszen a főként verbunkorientált műsorszám a korai forradalmi hangulatot kívánja megidézni. A Művészeti Iskolát Iker Kamilla, Görög Balázs táncoktató képviseli, az egyesületet Oláh-Réthy Napsugár vezeti.

A nyári táborozások mellett egy nagyszabású utazás is vár a tehetséges táncosokra. Vendégfellépőként másfél héten keresztül mutatják be a magyar néptánc lépéseit Portugáliában, ahol Magyarországot is képviselik.

Az egyesület fontosnak tartja a folyamatos megújulást, vi-selettárának bővítését, a szakmai fejlődést. Éppen ezért nemcsak néptánc-, hanem népdalversenyeken is részt vesznek tagjai. Ezeket a célokat a megpályázott és sikeresen elnyert Csoóri Sándor Alap pályázataiból tudja finanszírozni az egyesület. Ezúton kérjük Önöket, ha támogatni szeretnének bennünket, adójuk 1%-ának felajánlásával is megtehetik, a következő adószámon: 18846553-1-03. Köszönjük!

Szalki Szederinda Néptánc Egyesület szülői közössége

Szalkszentmártoni Néptánc Egyesület

Az év eleje viszonylag nyugalomban telik a csoportjainkban, továbbra is heti rendszerességgel zajlanak a próbák. Nagy örömeinkre mindhárom utánpótlás csoportunkban (mákszem, babszem, ifi) szép számmal vannak táncos lábú gyerekek. Örömmel nézzük a próba elején mosolygós, majd a próba végén pirospozsgás, de mindig mosolygós arcukat. Minden csoport szépen halad az új koreográfiák tanulásával és a régiéik gyakorlásával.

Azt már látjuk, hogy tavasszal több programunk lesz. Március 25-én Kiskőrösön kerül megrendezésre a Bács-Kiskun Vármegyei Gyermekek és Ifjúsági Néptáncfesztivál és Minősítő Verseny, melyen a Babszem és Ifi csoport vesz részt. Április 1-jén ünnepli a 60 éves születésnapját a Mezőfalvi Néptánc Egyesület, az egyesület képviseletében megtekintjük az ünnepi előadásukat. Szokásos módon idén is megünnepeljük húsvétkor locsolni, hiszen a

hagyományőrző vödörös locsolás már szerves részét képezi a csoport életének. Május elsején felállítjuk a májfát.

Idén is megrendezzük a tavaszi fesztiválunkat, melyet május 13-án tartunk meg, és mindenkit szeretettel várunk majd az előadásra és az azt követő táncházra is.

Idén végre sikerül megtartani a hagyományőrző egyesületek minősítő versenyét, melyet több időpontban és helyszínen rendeznek meg. Mi június 10-én Szekszárdon veszünk részt a megmérettetésen.

Csoportjainkba továbbra is sok szeretettel várunk minden táncolni vágyó kicsit és nagyot.

Továbbra is mindenkitől szeretettel fogadjuk az adó 1%-át:

**SZALKSZENTMÁRTONI NÉPTÁNC EGYESÜLET,
ADÓSZÁM: 18220045-1-03**

Zsigmond István

Anyakönyv – Újszülöttek

Anyakönyvi hírek

Születések

Sipeki Levente	a.n.: Nyúl Bianka	2022.11.18.
Mintál-Pál Andor	a.n.: Pál Laura	2022.11.22.
Fazekas Dorka	a.n.: Kácsor Anita	2022.12.15.
Kulin Zselyke Melani	a.n.: Földi Melinda	2022.12.21.
Horváth Zsolt Milán	a.n.: Hermann Brigitta	2023.01.07.
Szabó Anna	a.n.: Turi Melinda	2023.01.25.
Szappanos Niara Luca	a.n.: Szappanos Nóra	2023.02.14.
Sallai Noel	a.n.: Ősi Fatima Natália	2023.02.15.

Házasságkötések

Bodnár Ádám és Pór Bernadett	2022.11.22.
Malicsek Zoltán és Pataki Andrea Csilla	2023.01.20.

Elhunytak

Gergely Anna	1932.04.07.	2022.10.03.
Vizinger Sándor	1939.04.09.	2022.10.28.
Orsós Irén Írisz	1995.11.23.	2022.12.16.
Mercz Vinczéné	1931.03.05.	2022.12.17.
Sebők István	1954.11.25.	2022.12.23.
Kengyel György	1959.07.28.	2022.12.26.
Kenesei Sándor	1945.02.26.	2023.01.05.
Tóth István	1958.10.11.	2023.01.10.
Kovács Imre	1944.12.01.	2023.01.23.

Szalkszentmárton legkisebb lakói

Szeretettel köszöntjük Szalkszentmárton új lakóit, kívánunk nekik a falu minden lakója nevében boldog, egészséges, hosszú életet. (A gyermekek fotója a szülők beleegyezésével jelent meg.)

Sipeki Levente:
2022. november 18-án megérkezett közénk a Sipeki család legdrágább ajándéka, Levente. Anyukám és apukám nagyon várta már az érkezésem.

Kulin Zselyke Melani:
Zselyke Melani vagyok. Dec. 21-én születtem 14:45-kor 3750 grammal és 56 cm-rel. Anya és apa már nagyon várt, kicsit megvárattam őket. Szeretek enni, hisztizni és kézben lenni.

Fazekas Dorka:
Dorka vagyok és 2022. 12. 15-én születtem, 3340 grammal és 54 cm-rel. Anya és Apa már nagyon várt. Mosolyommal bearanyozom a mindennapjukat.

Horváth Zsolt Milán:
Örömmel tudatjuk ország-világgal, hogy 2023. január 07-én megérkezett pici fiunk, Horváth Zsolt Milán 3200 g-mal és 51 cm-rel. Boldog szülei, Zsolt és Brigitta és testvérei, Rebeka, Réka, Zsófi már nagyon várta haza. Vele lett egészen teljes a mi kis családjunk.

Szabó Anna 2023. 01. 25-én 3510 grammal és 56 cm-rel megszületett. Szabó Árpád és Szabóné Turi Melinda lánygyermeké, aki néhai nagymamája után az Anna nevet kapta.

Mintál-Pál Andor vagyok, 2022.11.22-én születtem. Szeretek nagyokat mosolyogni! Apával, anyával és Lara testvéremmel nagyon szeretjük egymást!